

LETO XXI. Štev. 275

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

Liet izhaja vsak dan razen
petka // Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 // MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO».

Predsednik Tito obišče Egipt konec decembra

Kairo, 22. nov. (Tanjug). Vsi kateški časniki so objavili na prvih straneh vesti o bližnjem obisku predsednika republike Tita v Egiptu. Časniki pišejo, da bo predsednik Tito prispel konec decembra v Egipt, hkrati pa poudarjajo veliko zadovoljstvo, s katerim pričakuje egiptovska javnost ta obisk.

Protokolarni obisk pri Koči Popoviću

Beograd, 22. nov. (Tanjug). Državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović je danes ob 13. uri sprejel na protokolarni obisk novega mehiškega veleposlanika v Jugoslaviji generala Federica Amajo Rodrigeza, ki je včeraj prispel v Beograd.

Imenovanje novih članov tržaške Trgovinske zbornice

Krivični ukrep vladnega generalnega komisarja

Trst, 22. nov. — Vladni generalni komisar dr. Palamara je danes podpisal dekret v imenovanju novih članov upravnega odbora Tržaške zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo. Za predsednika zbornice je bil imenovan univ. profesor Luzzatto Fegiz, za člane pa 9 predstavnikov trgovine, industrije, ladjedelniške industrije, kmetijstva, delavcev, obrtnikov in neposrednih obdelovalcev zemlje. Dose-

UKREP ARGENTINSKE VLADE Z vojskojamčiti »svobodo dela«

Vlada smatra stavko za sabotažo

Buenos Aires, 22. nov. (AFP). Argentinska vlada je sporočila, da bo uporabila vojsko, da bi »zajamčila svobodo dela«. Ta ukrep so sklenili na izredni vladni seji, ki je bila sinoči, in pomeni poskus vlade, da bi zatrla stavke v deželi. Delavci so opozorili, da smatra vlada stavko za sabotažo in da bodo nastopili stavkujočim storili ustrezne ukrepe.

Bulgamin in Hruščev obiskala drugi največji jez na svetu

Nangal, 22. nov. (AFP). Predsednik sovjetske vlade Bulganin in prvi sekretar KP SZ Hruščev, ki sta na obisku v Indiji, sta prispela danes v Bakra Nangal, kjer sta si ogledala dela na drugem največjem jezu na svetu.

Bolgarska vlada povabila Naser

Kairo, 22. nov. (Reuter). Predsednik egiptovske vlade Naser je danes sprejel povabilo bolgarske vlade, naj obišče Bolgarijo. Naser je nedavno sprejel povabila, naj obišče Sovjetsko zvezo, Poljsko, Madžarsko in Romunijo.

Vremenska napoved za sredo, 23. novembra

Ponoči in dopoldne v nižinah meglja ali nizka oblačnost, sicer deloma sončno vreme s povečano oblačnostjo. Nekoliko topleje. Temperatura ponoči med -3 in 0, čez dan med 6 in 10 stopinj.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE

Dnevno poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za dne 21. novembra

Srednji dotok v m³/sek.:
Drava, Maribor 196, 1954: 197, Sava, Moste 14,9, 1954: 7,9, Sava, Medved 51, 1954: 40, Soča, Doblar 42,9, 1954: 40.
Indeks proizvodnje v primerjavi z letom 1954: 119.

DELO POLITIČNEGA ODBORA GENERALNE SKUPŠČINE

Konec proučevanja korejskega vprašanja

Na dnevnem redu so sedaj vprašanja Severne Afrike, Alžira in Maroka

New York, 22. nov. (AFP). Politični odbor Generalne skupščine OZN je zaključil proučevanje korejskega vprašanja z glasovanjem o ameriški resoluciji, v kateri je potrjen cilj OZN — upostavitvi z miroljubnimi sredstvi združeno, neodvisno in demokratično Korejo. V ameriški resoluciji je rečeno, da so za dosego teh ciljev potrebni napori. Predvidevalo, da bodo to vprašanje vključili v dnevni red prihodnjega zasedanja Generalne skupščine.

Politični odbor Generalne skupščine bo kmalu začel obravnavati tudi vprašanja Severne Afrike. Najprej bodo razpravljali o vprašanju Maroka, zatem pa o vprašanju Alžira.

Tu pričakujejo, da bo debata o Maroku kratka in da jo bodo zaključili s sprejemom resolucije, v kateri bodo vzeli na znanje,

da je zdaj prišlo do pogajanj med Francijo in Marokom, razen tega pa sprejeli sklep, da bodo

Visoka funkcija Herberta Morrisona

London, 22. nov. (Tanjug). — Namestnik vodje laburističnega gibanja Herbert Morrison je bil

Morrison

izvoljen za predsednika odbora laburistične stranke za propagando in politično delo. To je najvišja funkcija, ki so jo zapuili Morrisonu v zadnjih letih. Herbert Morrison, ki ga imajo nekateri za Atleejevega naslednika, če se bo slednji umaknil s položaja voditelja laburistov, bo imel zdaj glavno besedo v praktičnem uveljavljanju strankine politike.

Seja angleške vlade

London, 22. nov. (Tanjug). — Pod Edenovim predstvom je bila dopoldne vladna seja, ki je bila predvsem posvečena razpravi o Cipru in drugim zunanje-političnim vprašanjem.

Po vladni seji je ministrski predsednik Eden sprejel v svoji rezidenci bivšega predsednika vlade Churchilla. To je bil njun prvi sestanek, odkar se je Churchill vrnil s počitnic. V poučenih krogih sodijo, da sta se Churchill in Eden v glavnem razgovarjala o mednarodnem položaju.

odgodili proučevanje maroškega vprašanja. Tudi delegacije arabskih dežel se strinjajo s takšno resolucijo, podobno tisti, ki jo je Generalna skupščina sprejela lani o tuniškem vprašanju. Letos vprašanje Tunisa ni več na dnevnem redu Generalne skupščine.

Tudi glede alžirskega vprašanja so delegacije arabskih dežel za odgoditev razprave, meneč, da zdaj ni primeren trenutek za kaj takega.

Kar zadeva sprejem novih članov, izjavljajo tu, da Varnostnega sveta ne bodo sklicali v prihodnjih dneh, da bi o tem razpravljali. Zvedelo se je, da je 17 delegacij latinsko-ameriških držav izmed dvajset, kolikor jih je v Generalni skupščini, pripravljeno glasovati za kanadsko resolucijo, ki priporoča sprejem 18 novih članov. Toda v Svetu je težko najti večino za izglasovanje sprejema enega izmed 18 kandidatov — LR Mongolija, kajti ZDA se bodo glasovanja o tem vzdržale, kuomintanska Kitajska se bo vzdržala ali izrekla veto. Turčija pa bo nasprotovala. Pogajanja o tem vprašanju se nadaljujejo.

»SPREJELI SO NAS prijateljsko in prisrčno«

je dejal podpredsednik Zveznega izvršnega sveta
Edvard Kardelj ob vrnitvi v Beograd

Beograd, 22. nov. (Tanjug). Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je prispel davi po petdnevem uradnem obisku v Veliki Britaniji s Tanern-ekspressom v Beograd. Od Londona do Pariza je podpredsednik Kardelj potoval z letalom, zatem pa je nadaljeval pot v Jugoslavijo z vlakom.

V izjavi, ki jo je ob prihodu dal predstavnikom tiska, je podpredsednik Kardelj izrazil zadovoljstvo s razgovori, ki jih je imel v Veliki Britaniji. »Sprejeli so nas,« je rekel podpredsednik Zveznega izvršnega sveta, »prijateljsko in prisrčno. V tem duhu so se razvijali tudi razgovori z britanskimi državniki. Prišlo je do odkrite prijateljske izmenjave misli o raznih vprašanih mednarodnega položaja in medsebojnih odnosov. Kakor sleherni izmenjavaj misli takšne vrste, bo tudi ta prispevala k boljšemu medsebojnemu razumevanju in sodelovanju med obema deželama.

Potrjeni sta bili želja in prizadevanje obeh vlad, da bi utrdili in nadalje razvili prijateljstvo med Jugoslavijo in Veliko Britanijo, ker to ustreza tako interesom obeh dežel, kakor tudi utrditvi miru na svetu.

Na beograjski železniški postaji so podpredsednika Kardaleta sprejeli predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranko-

vič, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik Izvršnega sveta Srbije Jovan Veselinov, predsednik zunanje-političnega odbora Zvezne ljudske skupščine Veljko Vlahovič, tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zekovič, generalni tajnik predsednika republike dr. Jože Vilfan, načelnik generalštaba JLA generalpodpolkovnik Ljubo Vučkovič, državni podtajnik Hasan Brkič in drugi funkcionarji državnega tajništva za zunanje zadeve.

Izmed britanskih predstavnikov so bili navzoči člani britanskega veleposlanstva pod vodstvom odpravnika poslov Petra Neumana.

S podpredsednikom Kardeljem je iz Ljubljane prispel podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič.

Skupaj s podpredsednikom Kardeljem so prispeli v Beograd člani njegovega spremstva — državni podtajnik za zunanje zadeve Srđja Prica, državni podtajnik v Zveznem izvršnem svetu Anton Vratuša in direktor Tanjuga Vjekoslav Prpič.

MAROKO

Sprememba dinastije ni rešila problema

Posvetovanja o sestavi prve vlade — Vodilne stranke pozivajo k »miru in potrpljenju« — Možnosti, da sultan obišče Španijo in Egipt?

Pariz, 22. nov. (Tanjug). Maroški sultan Ben Jusuf je začel danes posvetovanja z maroškimi političnimi osebnostmi, da bi izbral osebnost, ki bi ji zaupal mandat za sestavo prve maroške vlade.

Politična posvetovanja so se začela v Rabatu v trenutku, ko ves Maroko preživlja hude preizkušnje spričo naglih sprememb v zadnjih mesecih, ki so privedle do odstopa sultana Ben Arafje in krepitve nacionalističnega in oboževanega gibanja zoper francoske oblasti v tem protektoratu. Sprememba dinastije ni, kot se je pokazalo, rešila maroškega problema, ki bo predmet pomembnih maroško-francoskih pogajanj, brž ko bo v Rabatu sestavljena prva nacionalna vlada.

Predstavniki vodilnih maroških strank — Istiklala in demokratične stranke neodvisnosti — ki so bili davi sprejeti pri sultanu, so objavili danes proglas, v katerem pozivajo prebivalstvo k »miru in potrpljenju«. Do tega poziva je prišlo po naglem poslabšanju položaja v Maroku, kjer je bilo med nedavnimi nerediti po poluradnih podatkih ubitih in ranjenih nad 50 Marokancev. Iz protesta proti

temu prelivanju krvi so v Maroku danes razglasili enodnevno splošno stavko.

Osnovni razlog sedanje nestabilnosti v tem francoskem protektoratu je negotovost glede bodočih odnosov med Marokom in Francijo. Nacionalistične stranke čedalje bolj odkrito nasprotujejo sultanovim poskusom, da bi se »spravil s Francijo«. Nedavno sultanovo prestolno besedo so

namreč ocenili v teh krogih kot dokaz sultanove želje, da bi »določila pozabil minulost« in da bi se zadovoljil s popuščanjem Francije v dinastičnem vprašanju. Po drugi strani pa francoski kolonialni krogi v Maroku opozarjajo na nekatere sultanove izjave o možnosti, da bi obiskal Španijo in Egipt meneč, da pomeni to »nevarno izzivanje francoske ogorčenja« ter zahtevajo, naj bi v Maroku nadaljevali politiko »čvrste roke«. Naposled je prišlo do spora tudi med vodstvi dveh nacionalističnih strank, ki se med seboj dolžita, da sta zaradi oblasti pripravljene »izdati borbo za maroško neodvisnost«.

Proglas sultana Ben Jusufa

Rabat, 22. nov. (Reuter). Maroški sultan Ben Jusuf je objavil proglas, v katerem je rečeno, da »izgradnja novega Maroka terja ohranitev miru in reda v deželi in odstranitev maščevalnosti«. V proglasu je izraženo obžalovanje spričo incidentov, do katerih je prišlo v zadnjih dneh v raznih delih Maroka, poudarjeno je tudi, da nova doba, ki se je začela, zahteva skupne napore, da bi dosegli globoke spremembe v sedanjih ustanovah, metodah in kadrih. Do teh sprememb bo hitro prišlo. Pri tem pa bo moč doseči popoln uspeh samo v vzdušju reda, discipline in miru, je rečeno v proglasu.

SEJA FRANCOSKE VLADE Posvet o razdelitvi volilnih enot

Pariz, 22. nov. (AFP). Na ožji vladni seji v stanovanju predsednika vlade Faura so proučili poročila prefektov o načrtih za razdelitev volilnih enot glede na bodoče volitve za zakonodajno skupščino.

Ministrski svet, ki se bo jutri sestel, bo dal prednost besedilom, ki jih bodo istega dne predložili komisiji narodne skupščine za splošno volilno pravico. Komisija bo najbrž potrebovala več dni, da bi ta besedila proučila tako, da se razprava o volilni reformi na zasedanju narodne skupščine ne be nadaljevala pred koncem tega oziroma pred začetkom prihodnjega tedna.

NEGOTOVOST V BRAZILIJU

Predstavniki dom je izglasoval resolucijo, s katero so Cafe Filhu onemogočili, da bi spet prevzel položaj predsednika republike — Izredno stanje v nekaterih pokrajinah

Rio de Janeiro, 22. nov. (Tanjug). — Današnji brazilski časniki pišejo, da je minister za vojsko Lott zahteval od predsednika Cafe Filha, ki je na bolniškem dopustu, naj se vrne na svoj položaj. Cafe Filho je odgovoril, da bo od Kongresa zahteval konec bolniškega dopusta. Splošno mnenje je, da ti koraki kažejo, da se je v deželi odkrito razplamtela kriza, da se je obetala že prve dni po akciji kopenske vojske 11. novembra in sklepu Kongresa o odstavitvi začasnega predsednika Luza.

Minister za vojsko Lott je obiskal včeraj predsednika Cafe Filha, zatem pa je bila v ministrstvu za vojsko pod predstvom generala Lota konferenca. Medtem so se na ulicah pojavile čete, pozno zvečer pa so okrog palače ministrstva za vojsko razpostavili tanke. Voditelji socialno demokratične stranke, katere kandidat Kubiček je zmagal na predsedniških volitvah, so imeli prav tako izredno sejo, na kateri so proučili najnovejši razvoj položaja v deželi.

Brazilski Predstavniki dom pa je izglasoval s 179 proti 94 glasovom resolucijo, s katero so predsedniku Brazilijske Cafe Filhu onemogočili, da bi ponovno prevzel položaj predsednika republike.

Predstavniki dom sodi, da so se parlamentarci s tem, da so izvo-

med boleznijo Cafe Filha opravljali predsedniške posle, na tihem izrekli tudi proti vrnitvi predsednika Filha.

Do glasovanja je prišlo, ko je predsednik Cafe Filho sinoči obvestil predsednika Predstavnškega doma Floresa Cunha in začasnega predsednika republike Nereu Ramosa, da bo danes opoldne ponovno prevzel svoj položaj. Takoj zatem je vojska obkolila rezidenco

predsednika republike in palačo Predstavnškega doma, hkrati pa odrezala južno področje dežele od Rio de Janeira.

Guverner Sao Paola je nocoj sporočil, da je vlada v stalnem stiku z vojaškimi poveljniki brazilskega glavnega mesta in da zmore vzdrževati red in zagotoviti spoštovanje zakonov. Hkrati je razglasil prepoved vseh mitingov, javnih zborovanj in sprevedov.

Brazilski senat je potrdil resolucijo Predstavnškega doma. Zanj je glasovalo 35, proti pa 16 senatorjev. Resolucija je postala takoj veljavna.

Cafe Filho se lahko pritoži na Vrhovno sodišče, ki bi v tem primeru odločilo o zakonitosti glasovanja v Predstavnškem domu.

Tu so uradno sporočili, da so razglasili izredno stanje v pokrajinih Sao Paulo, Parana, Goyas in Mato Grosso. Po nekaterih poročilih so v bližini predsedniške palače v Rio de Janeiru pripeljali nove vojaške okrepitve, da bi preprečili morebitni državni udar. Poročila o položaju v deželi so zelo pičla in širijo se govorice, da namerava vlada cenzurirati vsa poročila, namenjena tujini.

Rio de Janeiro

Darilo vzhodnonemških podjetij predsedniku Titu

Predstavniki podjetij Vzhodne Nemčije, ki sodelujejo na II. mednarodni razstavi radia in telekomunikacij v Ljubljani, so v sporazumu s pristojnim ministrom za notranjo in zunanjo trgovino v Berlinu za državni praznik 29. novembra večera darovali predsedniku republike Josipu Brozu Titu lep, kombiniran radijski sprejemnik. V pismu so izrazili tudi svoje čestitice tako predsedniku republike kakor jugoslovanskim narodom ob tem prazniku.

Darilo je prevzel svetnik v Kabinetu predsednika tov. Bora Jerkovič.

Avdo Humo sprejel delegacijo novinarjev

Ob proslavi desetletnice Zveze novinarjev Jugoslavije je predsednik Izvršnega sveta BiH Avdo Humo sprejel večera delegacijo republiškega društva novinarjev. Predsednik Humo je v enournem razgovoru z novinarji izrekel priznanje tisku in radiju, ki sta v tem obdobju odigrala zelo pomembno vlogo v družbenem življenju BiH.

Novinarsko društvo Slovenije vabi na otvoritev razstave naprednega časniškega tiska, ki bo v četrtek, dne 24. novembra 1955 ob 12. uri v Narodni in univerzitetni knjižnici. Razstava bo odprta od 24. do 29. novembra — ob delavnicah od 10—16, v nedeljo in praznik od 10—13.

Razstava tiska in radia na filmskem traku

Proslavo desetletnice Zveze novinarjev Jugoslavije bodo posneli na filmski trak. Eksplozivna »Filmske novice« je poslala večera filmski tehnik z naslovom »Razstava tiska in radia«. Razen razstavnih prostorov agencij Tanjug in Jugopress, dalje Radio Beograda, »Borbes«, »Političke« in »Večernjih novosti« ter drugih časnikov bo v tehniku prikazano tudi celotno delo za izdajanje časnika Društva novinarjev LR Srbije, ki ga urejajo in tiskajo na razstavi.

O B T E D N U T I S K A I N R A D I A Slovenski narodnoosvobodilni tisk

Pred vojno je Komunistična partija Slovenije izdajala ali imela pod svojim vplivom 33 legalnih časopisov. Ker legalni partijski tisk zaradi cenzure in stalne grožnje zaplembe ali prepovedi ni mogel pisati vse resnice, je Partija izdajala tudi 7 ilegalnih časopisov.

V začetku okupacije je CK KPS ustanovil Centralno tehniko, ki je pod vodstvom Toneta Tomšiča zgradila v Ljubljani 6 ilegalnih tiskarn in več ciklostilnih tehnik. Centralna tehnika KPS je kasneje tudi na osvobodjenem ozemlju ustanovila precej tiskarn in razpredla gostoto mreže raznih tehnik, da so bili partizanski letaki, časopisi in brosure razširjeni po vsej Sloveniji.

Doslej je v Muzeju narodne osvoboditve v Ljubljani zbranih 23 fascikulov letakov in lepakov, nad 500 raznih časopisov ter 1133 knjig in brošur.

»Slovenski poročevalec« je že v začetku maja 1941 začel redno izhajati kot tehnik in do konca 1. 1941 dosegel 32 števil, ki so bile v Ljubljani razmnožene v 5200 izvodih, tiskale pa so jih tudi ciklostilne tehnike v drugih krajih. Od konca 1. 1945 je tiskana centralna izdaja »Slovenskega poročevalca« na osvobodjenem ozemlju izhajala v 10.000 izvodih, v tisočih izvodih pa so jo ponatiskovale tudi tiskarne in tehnike v Ljubljani, na Primorskem, Gorenjskem, Stajerskem in Koroskem. Kot glasilo Komunistične partije Slovenije je leta 1945 začela ponovno izhajati »Ljudska pravica«. Glavni štab NOV in PO Slovenije je izdal »Slovenskega partizana«, ki se je leta 1944 preimenoval v »Našo vojsko«. Razen teh tednikov so izhajali še časopisi: »Mlada Slovenija«, »Delavska enotnost«, »Kmečki glas«, »Naša žena« in mnogi drugi pokrajinski listi. V Slovenskem Primorju pa je že novembra 1943 začel izhajati dnevnik »Partizanski dnevnik«, ki po osvoboditvi izhaja v Trstu kot »Primorski dnevnik«.

Med 1133 knjigami in brošurami jih 92 opisuje borbe raznih vojaških enot, 56 jih govori o drugi svetovni vojni in fašizmu, 28 o raznih političnih vprašanjih, 78 o graditvi ljudske oblasti, 33 o marksizmu-leninizmu, 18 o vlogi mladine v NOB, 10 o nacionalnem vprašanju, 11 o naših mejah, 35 v belogardiščnem narodnem izdajstvu, med njimi 18 strani debela tiskana knjiga »Fašistično domobransko nasilje«, ki jo je leta 1944 napisal dr. Maks Snuderl.

Mnoge brošure so pisale o Osvobodilni fronti in Komunistični partiji, sindikatih in o ženskem vprašanju. Zlasti obširna pa je vojaška strokovna literatura.

Razen teh političnih in vojaških publikacij je med osvobodilno borbo izšlo 7 koledarjev,

4 slovarčij tukaj, 2 knjigi o glasbeni teoriji in petju, 17 raznih šolskih knjig in 5 zgodovinskih knjig, med njimi 66 strani dolg Pregled zgodovine Slovencev, ki ga je napisal univ. prof. dr. Franc Zwitter. Pokrajinski odbor OF za Slovensko Primorje je leta 1943 izdal brošuro »Ob 25-letnici Cankarjeve smrti« in knjžico »Simon Gregorčič«. Ob stoletnici pesnikovega rojstva 1844—1944, življenje in delo, dr. Metod Mikuz je napisal brošuro »O Cirilu in Metodih«, pisatelj France Bevk pa knjžico »Ob stoletnici rojstva pisatelja Josipa Jurčiča«.

Najbolj gojena leposlovna zvrst med NOB je bila poezija. Neznani ljudski pesniki so ustvarjali novo ljudsko, partizansko pesem, ki jo je pesnik Mile Klopčič leta 1944 zbral in izdal v dveh knjigah »Pesmi naših borcev«. Partizanski pesnik Matej Bor je že januarja ali februarja 1942 izdal ciklostirano zbirko svojih revolucionarnih pesmi »Previharimo viharje«. Čez nekaj mesecev je Borova pesniška zbirka doživela drugo, dopolnjeno izdajo. V 5000 izvodih jo je natisnila ilegalna tiskarna »Podmornica« na Brdu pri Ljubljani v zalozbi Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet. Knjiga ima 79 strani, vezana je v rdeče platno, nekaj izvodov pa v rdeče usnje. Leta 1944 so na Gorenjskem natisnili izbor starih in novih Borovih pesmi z naslovom »Pesmic, toda zaradi nemškega napada je vsa naklada propadla razen enega samega ohranjenega izvoda. Drugi najvidnejši pesnik NOB na Slovenskem je Karel Destovnik-Kajuh. Njegove »Pesmic« so natisnile razne ilegalne tehnike. France Kosmač, Vida Brest in Tone Seliskar pa so izdali po dve pesniški zbirki.

Ob stoletnici Prešernove »Zdravljice« je Pokrajinski odbor OF za Gorenjsko ponatisnil to Prešernovo pesem s posvetilom: »Izdano ob stoletnici Zdravljice, v dne, ko slovenski narod v sveti, domovinski vojni s krvjo najboljših sinov izpolnjuje oporoko svojega velikega pesnika in videc.« Vsaka kitica ima celostranski linorez in vijejte na prozornem papirju, 18 strani debelo knjžico je leta 1944 natisnila v 1500 numeriranih izvodih tiskarna »Trilof« na Gorenjskem. Knjžica je največji ponos slovenske partizanske grafične umetnosti. Ob stoletnici rojstva Simona Gregorčiča je Odeček za prosveto pri Predsedstvu SNOS leta 1944 izdal njegovo »Izbrane pesmic«, ki jih je natisnila »Partizanska tiskarna«. Skupno je med NOB izšlo 75 pesniških zbir in pesaric.

Namesito nekdanjih revij so slovenski kulturni delavci maja 1942 izdali »Slovenski zbornik 1942«, ki so ga uredili Boris Kidrič, Edvard Kocbek, dr. Ferdo Kozak, Juš Kozak, Prežihov Voranc in Josip Vidmar. V leposlovju so med NOB izhajali krajsji prevodi, med originalni pa prevladujejo reportaže, med katerimi se odlikujejo knjžice Kljusovega Jožeta — Boga Flandra, Josip Vidmar je napisal knjžico »Lik maršala Tita«, ki je doživela 2 tiskani in 5 ciklostirani izdaji. Skupno je med vojno izšlo 26 leposlovnih del. V dramatik prevladujejo ske-

či. Mile Klopčič je leta 1945 izdal enodejanko »Matie«, Matej Bor pa leta 1944 enodejanko »Težka ura« in celovečerno igro »Razgorenci«. Vseh iger in skečov so ilegalne tiskarne natisnile 45.

Med osvobodilno borbo so izšle tudi 4 umetniške edicije. Okrožna tehnika v Ljubljani je avgusta 1943 razmnožila knjigo karikaturni belogardistov »V Kristusovemu imenu«. Dore Klemenčič-Maj je junija 1944 izdal mapo 10 linorezov »V imenu Kristusovih ranc. Nikolaj Pirnat je junija 1944 objavil knjigo 13 linorezov »Domovi, ječe, gozdov«. Pirnat in France Mihelič pa sta publicirala 12 linorezov »Naša borba«, ki jih je natisnila »Partizanska tiskarna« junija 1944 v 2000 izvodih.

Ta kratki pregled periodičnega in neperiodičnega partizanskega tiska dokazuje, da se slovenski narod ni boril za svojo svobodo samo s puško, ampak tudi s tiskom.

Franček Saje

V soboto tradicionalni NOVINARSKI KONCERT

Na letošnjem jubilejnim novinarskem koncertu, v soboto 26. t. m. v Unionski dvorani, bo nastopil tudi mladi talentirani basist ljubljanske Opere

Zdravko Kovač. Čeprav se je šele pred nekaj leti pojavil na naših koncertih in opernih deskah, je vendar s svojim lepim glasovnim materialom in marljivo vstopo v kratkem času dosegel lepo mesto med našimi najbolj znanimi opernimi solisti in popularnost med občinstvom. Na novinarskem koncertu bo naš simpatični pevec ob spremljavi simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije pel znano skladbo Stevana Mokranca »Lem Edime in Krešimirja Baranoviča« »Domovinske zvezde«.

Razen Zdravka Kovača bodo na koncertu ljubezljivo sodelovali tudi drugi naši priznani solisti Vanda Gerlovičeva, Elza Karlovičeva, Rudolf Francel in Samo Smerkolj, kot tudi zbor Glasbene matice in Simfonični orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom Cirila Cvetka. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice že v prodaji pri blazajni Slovenske filharmonije.

Nova navodila za potrošniške kredite

Po novem odloku o potrošniških kreditih, ki bo objavljen v prihodnji številki »Službenega lista«, mora koristnik kredita za nakup industrijskega blaga položiti dajalco kredita 10% odobrenega kredita, preden le-ta dobi ali prejme baritarne čeke. Ta vsota se vračuna kot odplačilo dolžnega posojila.

Na prošnje, vložene do 23. novembra, o katerih ni bila izdana odločba, in za še neizplačane kredite koristnikom, ki so uporabili obvezno odplačilo gotovine v znesku 5% odobrenega kredita (kakor doslej). Cilj tega ukrepa je, vplivati na državljanke, da bi se prej pripravili na nakup blaga z izločitvijo dela svojega zaslužka. Da ni namen tega ukrepa omejitev, je videti tudi po tem, da je bilo hkrati s odlokom objavljeno tudi novo navodilo o presoji kreditne sposobnosti žirantov. Navodilo je zdaj znatno bolj liberalno.

Zdaj so odpadli razlogi za linearno in strogo omejevanje potrošniških kreditov, kakor je bilo do 1. oktobra. Odtlej se bo kreditna sposobnost državljanov in njihovih žirantov presojala drugače. Redno zaposlenim delavcem in uslužbenecem (tudi pri privatnih delodajalcih), upokojevcem, invalidom in osebam samostojnih poklicev je dovoljeno odobravati kredit po njihovi kreditni sposobnosti, toda največ do tretjine njihovih prejemkov. Lastniki obrtnih delavnic bodo dobivali kredit tudi v višini njihove kreditne sposobnosti, največ pa do tretjine osnove davka na dohodek,

zmanjšane za znesek odmerjenega davka na dohodek. Privatni obrtniki lahko dobe kredit največ do tretjine svojih dohodkov.

Kreditna sposobnost žirantov se lahko giblje največ do dveh tretjin njihovih zaslužkov (plač, čistih dohodkov itd.) ne glede na to, ali so že neposredni koristniki kredita. To pomeni, da lahko vsaka kreditna sposobna oseba vzame posojilo do tretjine svojega zaslužka (plače, čistih dohodkov itd.). Za ostali dve tretjini zaslužka (plače, čistega dohodka) pa je lahko posameznik žirant drugemu koristniku potrošniškega kredita. Ti državljanje, čeprav niso vzeli kredita, vendar ne morejo biti žiranti za znesek, večji od dveh tretjin njihovega zaslužka.

Z dolžbami te uredbe ni predviden obvezni delovni staž 12 mesecev kot pogoj za kredit. To pomeni, da lahko vsak državljan, ki šele stopa v stalno delovno razmerje, zaprosi za posojilo v mejah svoje kreditne sposobnosti. Ker je v takšnih primerih čisto težko stvarno presoditi kreditno sposobnost posameznika, bo podružnica Narodne banke zahtevala od vsakega izmed njih večje poročilo.

Delavec ali uslužbenec, ki stopi v službo po končani strokovni izobrazbi ali šolanju, pa nima leto dni delovnega staža, bo dobil kredit s pogojem, da ima vsaj en njegov žirant delovni staž najmanj 12 mesecev. Če delavec ali uslužbenec, ki zaprosi za kredit, za delj časa prekine delovni staž

ali pa če prej sploh ni bil v delovnem razmerju, pa se ni zaposlil takoj po končani strokovni usposobljenosti šolanja, niti ni bil v novem delovnem razmerju vsaj leto dni, lahko dobi kredit s pogojem, da podpisana menico dva kreditno sposobna žiranta, če gre za posojilo z rokom vrnitve do enega leta. Če gre za kreditni rok nad leto dni, so potrebni trije kreditno sposobni žiranti in vsaj eden izmed njih mora imeti delovni staž najmanj 12 mesecev.

N. O.

Predpisi o strokovni izobrazbi trgovinskih delavcev

Zveza trgovinskih zbornic je v soglasju s pristojnimi oblastvenimi organi predpisala nov pravilnik o strokovni izobrazbi delavcev v trgovinskih oddelkih, prodajalnah in poslovnih enotah. Na podlagi tega bodo ugotovili strokovno izobrazbo vseh trgovinskih delavcev.

Pogajanja s SZ o jrdskem sodelovanju

Včeraj je iz Beograda odpotovala v Moskvo jugoslovanska delegacija, ki se bo s predstavniki Sovjetske zveze pogajala o sodelovanju na področju jedrske energije. Delegacija je odpotovala na povabilo sovjetske vlade. Vodi jo pooblaščen minister v Državnem tajništvu za zunanje zadeve dr. Franc Kos.

V Zenici je zagorel drugi orjaški plavž

Nova zeniška železarna bo prihodnje leto dograjena z desetkrat večjo zmogljivostjo kakor pred vojno

Letošnje jesi pomeni v našem železarstvu leto preokreta. Za razvoj naše črne metalurgije smo vrsto let vlagali desetine milijard dinarjev, zdaj pa nam vložena sredstva prinašajo že obilne sadove. Celotna proizvodnja jugoslovanskih železarn je letos za skoraj 50% večja, kakor je bila lani. Na mnogih področjih ni več tiste stiske za železo, ki smo jo doslej tako občutili. To povečanje proizvodnje je omogočila predvsem vključitev vrste novih objektov v železarni Zenici.

Lani v jeseni je v Zenici zagorel prvi orjaški plavž s proizvodno zmogljivostjo 600 do 800 ton surovega železa dnevno. Pred kratkim pa se zakuril še drugi plavž enake velikosti, ki bo te dni dal prve tone železa. To je pomemben dogodek ne samo v razvoju zeniške železarne, marveč je tudi velikega pomena za vse naše gospodarstvo, saj nam odslej surovega železa ne bo manjkalo. V prvi dobi ga bomo imeli verjetno še preveč. Vedeti moramo namreč, da daje en sam plavž v Zenici skoraj toliko železa, kakor so ga do jeseni lani proizvedli vsi ostali plavži v naši državi, od katerih imajo jesenjski in sisljski komaj eno četrtino zmogljivosti zenških.

PRED VOJNO 75.000 TON JEKLA, ZDAJ 750.000 TON

Zamisel zgraditi sodoben železarski kombinat v Zenici se po dolgih letih intenzivne graditve naglo bliža svojemu zaključku. Vsi predvideni objekti so v glavnem zgrajeni. Poslednji so v fazi dovitosti oziroma montiranja opreme. Zmogljivost zeniškega železarskega kombinata je bila sprva določena na 380.000 ton surovega jekla letno, leta 1953 pa je bil investicijski program razširjen na 750.000 ton jekla letno. S to zmogljivostjo se zeniški kombinat lahko uvršča med velike železarske obrate evropskega formata. Stara železarna, ki je imela komaj eno desetino zmogljivosti novega kombinata (75.000 ton jekla letno), se med novimi orjaškimi objekti že kar izgublja.

Plavžarski obrat je v glavnem dovršen. Tudi ogrodje tretjega plavža se že ponosno dviga 63 m v višino in čaka le še zidarjev, da ga obdajo z ognjevarnim materialom. Po dovitosti tega tretjega plavža bodo vsi trije plavži lahko dali 600.000 ton grodila letno, t. j. šestkrat več, kakor je znašala leta 1939 celotna proizvodnja surovega železa v stari Jugoslaviji. Železa nam torej za vrsto let ne bo primanjlovalo. Seveda pa je zdaj vareski rudnik pred veliko nalogo uvrščati zeniškim plavžem potrebno železno rudo. Naši rudniki železne rude so zadnja leta svojo proizvodnjo že potrojili, vendar bodo morali dati še več rude. Za prihodnje leto bo samo Zenica potrebovala za vse tri plavže mesečno 130.000 ton železne rude.

Velika kokarna najdobejša konstrukcija, ki je postavljena v neposredni bližini plavžev, daje zdaj s prvimi tremi baterijami, (ki ima vsaka 39 peči) še 1200 ton koksa dnevno, kar zadošča za oba plavža, v pogon pa bo šla še četrta baterija. Pri proizvodnji koksa uporabljajo zdaj v Zenici mešanico 90% ovoženega črnega premoga in 10% domačega lignita iz Kreke. Kmalu bodo popolnoma izkoristili ne le kokarniški piln, ki se uporablja za kurjenje Siemens Martinovih peči, marveč tudi vse poststranske proizvode, zlasti premogovnika katran, surovi bencol, amoniakovo vodo in šveplo. V obratu

je tudi najvišji objekt železarne — velikanški gazometer za 60.000 m³ kokarniškega plina, ki sega v višino kar 87 m in je torej višji kakor Ljubljanski grad.

NAŠI RUDNIKI BODO MORALI DATI SE VEČ RUDE

Za pripravo vareske sideritne železne rude so zaradi prihranka goriva v plavžih zgradili sodobno aglomeracijo, kjer rudo zmeljejo v prah, nato pa zgejo oziroma cmarijo (sintirajo). Razen tega so za pogon plavžev postavili moderno energetsko centralo (energano) s tremi parnimi kotli po 32 ton pare na uro in tremi turbogenerirji za pogon plavžev s črpalkami in drugimi napravami. Seveda izkoristijo tudi plavžni plin, in sicer za pogon same enerģane in žarišnih peč in valjarnah. Zdj gre še nekaj plina v izgubo, ki ga morajo spuščati, da zgori, ker se niso v obratu vsi novi objekti. Nerušeno je tudi še vprašanje, kako izkoristiti velikanške količine železne badiši za proizvodnjo cementsa ali za izdelovanje gradbenega materiala.

NOVA JEKLARNA, VALJARNA IN KOVAČNICA

Od stare jeklarne sta v obratu le še dve martinovski po 45 ton zmogljivosti. V novi veliki jeklarni pa že obratuje poleg štirih novih martinov po 60 ton še dve orjaški nagubni martinovski po 180 ton, nadaljnji dve nagubni martinovski pa sta še v gradnji.

Po obsegu največji objekt je seveda nova valjarna, kjer že obratuje znameniti »blumling«, ki valja po več ton težke ingote jekla v polizdelke za nadaljnje valjanje. Tu že obratuje nova drobna valjarna za profile do 50 mm. Srednja proga za profile do 120 mm pa bo dokončana konec leta, medtem ko bo šla nova žična proga v pogon prihodnje leto.

Od velikih objektov je omeniti še kovačnico, kjer obratuje poleg mnogih manjših strojev tudi dve hidravlični stiskalnici s pritiskom 600 oziroma 1800 ton za kovanje ingotov do 5 oziroma 22 ton. Montirajo pa še orjaško hidravlično stiskalnico za 500 ton, na kateri bodo lahko kovali največje kose jekla v teži do 75 ton. Tu pripravljajo tudi naprave za valjanje bandaž za železniška kolesa in za stiskanje takih koles.

ZELEZARNA BO KMALU PORABELA 1500 VAGONOV SUROVIN DNEVNO

Uspesno, še tudi s velikimi investicijami so v Zenici rešili vprašanje vode. Železarna bo namreč potrebovala po dokončni zgraditvi kar sto milijonov kubnih metrov vode letno. Za črpanje te vode uporabljajo staro strugo Bosne, odkar so z zgraditvijo nove struge v dolžini 1200 m presekali koleno, ki ga je prej napravljal Bosna na področju železarne. Največ težav jim zdaj povzroča še promet. V železarno je treba dnevno pripeljati 1500 vagonov surovin in materiala ter odpeljati 200 do 400 vagonov izdelkov. Železarna je priključena tako na novo normalnotrno, kakor tudi na staro ozkotrno progo. Nova lastna železniška postaja s 14 tiri pa jim kmalu ne bo več zadoščala in bodo morali zgraditi še tri pomožne postaje ter razširiti železniško mrežo v sami železarni, kjer imajo že 60 km lastnih tirov z 200 kretalcami. Tudi na novi normalnotrni progi Samca-Sarajevo je v razvoju železarna in ostale industrije v Bosni promet že tako narasel, da ga komaj še zmagojejo. Zato proučujejo vprašanje, kako v kratkem povečati propustno zmogljivost te proge, da ne bo zavirala razvoja proizvodnje.

F. S.

POSVETOVANJE PEDAGOGOVI JUGOSLAVIJE

O načelnih vprašanjih šolstva je govoril dr. Miloš Žanko

Novi Sad, 22. nov. (Tanjug). Na posvetovanju jugoslovanskih pedagogov, ki se je danes začelo v Novem Sadu, so obravnavali organizacijo obveznega šolanja, enotni šolski sistem, izobraževanje učiteljev osemletik in nekatera druga preča vprašanja.

Predsednik zvezne komisije za šolsko reformo dr. Miloš Žanko je govoril o temeljnih načelnih vprašanjih in sklepih glede organizacije šolstva. Poudaril je, da mora obvezno šolanje v novih družbenih in sodobnih pogojih nuditi mladim rodovom v celoti osnovne elemente splošnega izobraževanja, ki jih bodo potem ti rodovi med nadaljnjim šolanjem in v življenju razvijali. Šola mora tudi pripraviti mlade rodove na družbeno upravljanje, ne sicer v nekakšnem organizacijskem smislu, temveč tako, da se bodo znašli v problemu sodobnega življenja, da bodo razumeli težnje svojega časa in jih aktivno podpirali.

Dr. Žanko je tudi poudaril, da je treba na naše osemletke gledati kot na začetno fazo pridobivanja znanja, kar terja drugačno koncepcijo učnega procesa in metod dela, koncepcijo, ki bi spodbujala in razvijala vedoželost, delovne navade, pobudo in podoben. Želo važne so tudi znanstveno vsebinske naloge šole, ki mora prispevati ne samo k razvijanju intelektualnega življenja v ožjem smislu te besede, temveč tudi zadrževanju, teženju, estetskih, čustvenih, moralnih in drugih lastnosti.

Dr. Žanko je ztem govoril o gospodarskih, tehničnih in smolnih rodovih sodobnega življenja v zvezi s šolstvom, poudarjal pri tem pomen pridobivanja in tehnike ter njihovo uporabo v praksi. Naravoslovna znanstvena spoznanja in tehnična kultura bi morala zavzeti pomemb-

»NOVINARJA«

Pohitite z nakupom! Vse, ki se žele naročiti na mesečni »Novinar«, obveščamo, da je letna naročnina 240 din. Naročnino sprejema Novinarsko društvo slovenskega gosposkega ulica 12, telefon 22-215 ali podružnice Novinarskega društva v Mariboru, Celju, Kranju, Kopru, v Ljubljani, Novem mestu, oziroma vsi prijavitelji, člani Društva novinarjev slo-

PRED VOLITVAMI V GRČIJI

Osnutek novega volilnega zakona

predvideva znatne spremembe v tehniki in načinu volitev poslancev

Atene, 22. novembra (Tanjug). Osnutek novega volilnega zakona v Grčiji, po katerem naj bi bile bližnje volitve v aprilu, predvideva znatne spremembe v tehniki in načinu volitev narodnih poslancev. Ta osnutek predvideva skrajšanje števila poslancev na 250 namesto 300, kolikor jih je bilo izvoljenih na zadnjih volitvah leta 1952. Razdelitev mandatov po novem volilnem zakonu daje prednost velikim strankam in dejansko uvaja dvostrankarski sistem v Grčiji s tem, da stranka, ki bo dobila največ glasov, avtomatično zagotovi tudi trdno večino v skupščini. V razdelitvi mandatov lahko sodelujeta samo prvi dve stranki, ki dobita največ glasov. Šibkeše stranke, ki jih je bilo na zadnjih volitvah manj kakor poprej, lahko sedaj sodelujejo v skupščini. Slaberna stranka mora dobiti najmanj 15

odstotkov glasov v vsej deželi, da bi lahko računala z razdelitvijo mandatov. Če ta odstotek ni dosežen, ne more obdržati mandata celo v tistih okrožjih, kjer bi morebiti dobila večino glasov. Za koalicijske stranke so zamisljeni še težavnejši pogoji; od njih zahtevajo namesto 15% najmanj 25% glasov v vsej deželi.

Proti vladnemu osnutku so odločno nastopile opozicijske stranke.

Današnji atenski tisk posveča veliko pozornost vladnemu osnutku. »Katimerini« pravi, da je predsednik Karamanlis vsakekor drzen, ker je stavil predlog, ki predvideva uvedbo dvostrankarskega sistema. Kar zadeva izide bližnjih volitev poudarja časnik, da ni moč predvidevati zmagovalca, saj ne vedo, katera stranka bo prva in katera druga.

Demokratska stranka vedno bolj prepričana o zmagi na predsedniških volitvah

Možnost, da bi Eisenhower znova kandidiral, izključujejo

Washington, 22. nov. — »Demokratski teden« v Chicagu je zaključen. Vodilni opozicionalni politiki so se odpejali v svoje države po posvetovanju, na katerem je Stevenson napovedal ponovno kandidature za mesto predsednika ZDA. Dva druga verjetna kandidata, guverner New Yorka Harriman in senator iz Tennessee Kefauer, za zdaj nista hotela javno napovedati svoje kandidature. Tako je postal demokratski zbor nekakšna manifestacija strankarske notranje pomiritev med glavnimi strujami, ki po tradiciji ločijo vodilni ameriški stranki.

Politiki Severa se niso hoteli dotakniti tako kočljivih zadev kakor je rasno razlikovanje v južnih državah, politiki z Juga

Kefauer

pa niso hoteli n. pr. začeti sporne vprašanje glede nasprotujočih si državnih in privatnih koristi v črpanju teksškega petroleja. Demokrati so na videz po posvetovanju v Chicagu bolj strnjeni, kakor so bili kdajkoli v zadnjih dvanajstih letih.

Tekmovanje med Stevensonom na eni ter Harrimanom in Kefauerjem na drugi strani, se ni razmaknilo tako, da bi ogrozilo upostavljenost sloga. Vsi trije so menda sprejeli Kefauerjevo geslo: ne govori o bližnjem slabu, zlasti če je demokrat. Na splošno pa upajo demokrati, da bodo na volitvah prihodnje leto zmagali.

»Ali ste prepričani, da bi lahko premagali slabernega republikanskega kandidata,« so vprašali novinarji Stevensona. »V to kampanjo nisem posegel samo, da bi se vezbal,« je odgovoril nominalni vodja opozicije. Privatno pa je v trdnjavi demo-

kratov v Chicagu vendarle moč slišati bojazen pred morebitno kandidature predsednika vrhovnega sodišča Warren, če bi le ta privolil, da bi se vrnil v politično življenje. Opozicionalni politiki niso niti računali, da bi utegnili Eisenhower zahtevati podaljšanje svojega mandata.

Ta argument ima v pripravah na strankarske napade na vlado odločilno vlogo. Stevensonovi, Kefauerjevi in Harrimanovi govorijo se se privklat povsem odkrito sosedili. Stevenson je govoril, da je ameriški položaj zdaj »nevarnejši, kakor je bil kdaj koli po korejski vojni« ne da bi kogarkoli imenoval. »To je bil najboljši newdilovski govor,« je rekel bivši predsednik Truman in pripomnil, da so republikanci odtujili Ameriki malone vse prijatelje na svetu.

Opazovalci so našli v kritiki demokratov samo potrčilo, da bo tako imenovana dvostranost v zunanji politiki čedalje bolj izpodrivala odkrita nasprotja v

nazorih obeh strank. Opozicija že očita vladi, da je njena krivda, da Atlantski pakt »razpada« in da uveljavlja kratkovidno politiko nasproti Evropi, v kateri

Stevenson

grade vse svoje nade »o ohranitvi linije, dolcer Adenauer živje«.

Istočasno pa so; položaj v ZDA, nazadovanje dohodkov na vasi in vzporedno naraščanje cen industrijskih izdelkov še zmeraj teme, od katerih opozicija pričakuje, da ji bodo prinesle večino glasov. J. Levi

Zanimive spremembe

Podatki raznih anket o razpoloženju javnosti seveda ne morejo nuditi povsem natančne slike. Lahko pa nudijo vsaj približno točno predstavbo o gibanju javnega mnenja. Gledani iz tega vidika odkrivajo rezultati zadnje ankete Gallukovega inštituta o glediških ameriške javnosti o vojni in miru zelo zanimive spremembe.

Anketa je namreč pokazala, da med ameriškim ljudstvom narašča pripravljenost, da je mednarodna koalicijska vojska in da bi torej lahko zagotovili svetovni mir. Vtem ko je letos v februarju 64% vprašanih Američanov izrazilo mnenje, da je svetovna vojna neogibna, je anketa v začetku novembra pokazala, da se je to število skrčilo na 49%. Na vprašanje, ali je dana stvarna možnost za mednarodno koalicijsko vojsko, je v februarju samo 23% vprašanih Američanov odgovorilo trdno, v novembru pa že 35%. Ti podatki jasno dokazujejo, kako se splošna pomiritev na svetu izreali v razpoloženju ameriške javnosti.

FRANCOSKA ANKETA O NEMSKEM VPRAŠANJU

Neki francoski inštitut, ki se ukvarja s proučevanjem javnega mnenja o posameznih mednarodnih vprašanjih, je zadnje dni izvedel anketo o nemškem vprašanju. Inštitut je zastavil vprašanje: »Sedaj je Nemčija razdeljena na dva dela — Vzhodno in Zahodno Nemčijo. Ali ste za to, da Nemčija ostane še naprej tako razdeljena; ali pa ste za njeno združitve?«

Izid ankete je bilo sila zanimivo. Za nadaljnjo razdelitev Nemčije so se izrekli kakih 31% anketirancev, za združitve prav tako 31%, ni se opredelilo 18% brez določenega mnenja pa je bilo 20%.

Izid ankete so bili objavljeni na zelo vidnem mestu v francoskem časniku »Express«, toda brez slabernega komentarja.

Menderes — predsednik Sveta bagdadskega pakta

Včeraj so obravnavali vprašanje pomena kolektivne varnosti in gospodarskega sodelovanja

Bagdad, 22. nov. (AFP). Tu so uradno objavili, da je bil predsednik turške vlade Menderes izvoljen za predsednika Sveta bagdadskega pakta do konca 1956. V uradnem komunikatu je rečeno, da je Svet obravnaval vprašanje pomena kolektivne varnosti in gospodarskega sodelovanja, predvidenega z bagdadskim paktom. Svet je povabil delegate ZDA, naj prisostvojujejo vsem sejam kot opazovalci.

Svet bagdadskega pakta bo obravnaval danes na tajni seji britanski predlog o razširitvi tega pakta tudi na druge arabske dežele. Na podlagi tega predloga bi druge

arabske dežele lahko v prvi fazi pristopile k paktu v zvezi z določbami o gospodarskem razvoju in uporabo jedrske energije v mirodne namene, medtem ko bi vprašanje njihovega vojaškega sodelovanja v paktu za zdaj odložili. Britanski zunanji minister Macmillan je na včerajšnji tajni seji izrazil pripravljenost Velike Britanije, da da svoje izkušnje v uporabi atomske energije v miroljubne namene na razpolago vsem članicam bagdadskega pakta.

Izrael sprejel Hammarskjöldov in Burnsov predlog

Jeruzalem, 22. nov. (AFP). — Izraelsko zunanje ministrstvo je objavilo, da je izraelska vlada odgovorila generalnemu tajniku OZN o zmanjšanju napetosti med obema deželama in na predlog generala Burns o razširitvi demilitarizirane cone med Egiptom in Izraelom. Izraelska vlada je v svojem odgovoru obvestila generalnega tajnika OZN, da v načelu sprejema ta dva predloga.

Eleonora Roosevelt proti pomoči Izraelu

Ottawa, 22. nov. (AFP). — Eleonora Roosevelt, vdova pokojnega predsednika ZDA, se je izrekla proti pošiljanju ameriškega orožja Izraelu. Na tiskovni konferenci v Ottawi je izrazila obžalovanje spricho položaja arabskih beguncev. Vendar je prepričana, da bo prišlo do izraelsko-arabskega sporazuma, ki bo omogočil, da bodo preprečili tekmovalstvo v oboroževanju med Izraelom in arabskimi deželami.

Poljska ponudba Egiptu

Kairo, 22. nov. (AFP). Egiptovski minister Hasan Ibrahim je izjavil, da je Poljska ponudila Egiptu, da delno sodeluje v finansiranju gradnje velikega jezusa pri Asuanu. Pristavil je, da so podobne ponudbe sprejele še nekatere druge države, da pa ne bodo sklepali o tem tako dolgo, dokler ne bodo končani razgovori med egiptovskim finančnim ministrom in funkcionarji Mednarodne banke za obnovo in razvoj v Washingtonu.

Eisenhower predsedoval vladni seji

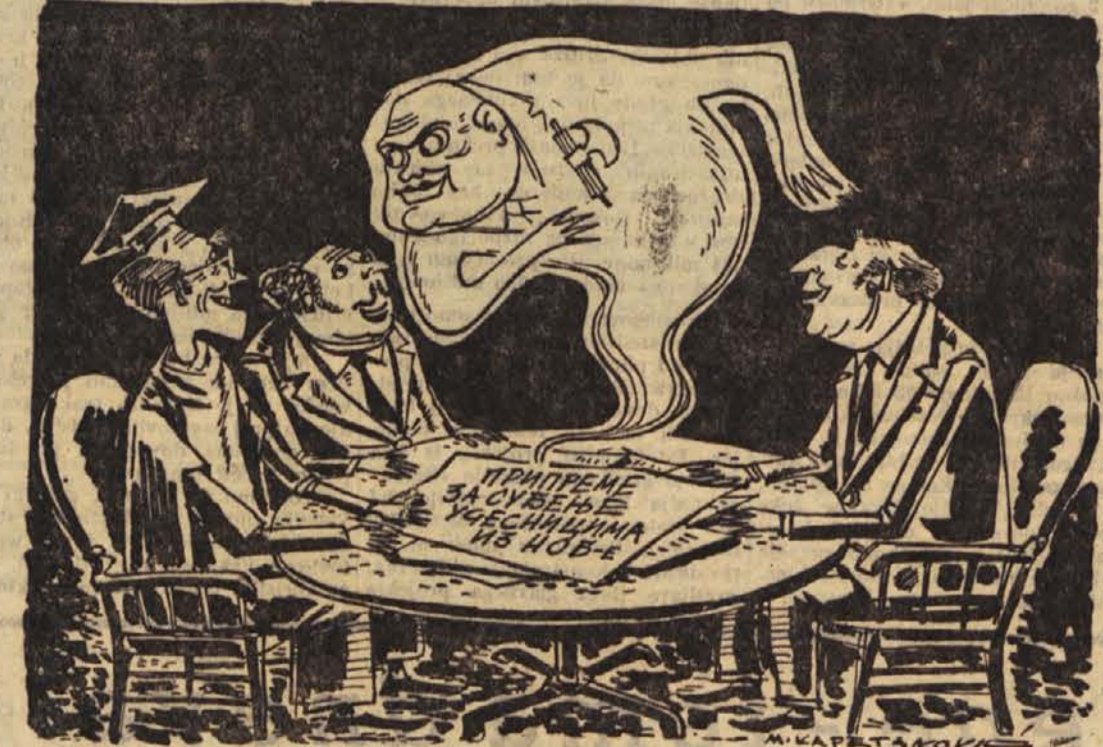
Tarmon (Millwaukee), 22. nov. (AFP). — V planinskem počitniškem domu predsednika ZDA je bila sinoči seja nacionalnega varnostnega sveta, ki ji je predsedoval predsednik Eisenhower. Na seji so obravnavali položaj, ki je nastal po zaključku ženevske konference. Predsednik Eisenhower je prisostvoval danes tudi vladni seji, ki je bila v tem počitniškem domu.

Hatojama znova predsednik vlade

Tokjo, 22. nov. (AFP). Predsednik japonske vlade Hatojama, ki ga je japonski parlament nočjo znova izvolil za predsednika vlade, je dobil 288 glasov; proti njemu je glasovalo 150 poslancev. Podpredsednik vlade Mamuru Sigemicu je ponovno minister za zunanje zadeve. V novi vladi je 10 demokratov in 7 liberalcev.

Skrajšanje vojaškega roka v Romuniji

Bukarešta, 22. nov. Prezidijski ljudske skupščine LR Romunije je objavil ukaz o skrajšanju vojaškega roka v Romuniji. Za vojaške kopenske vojske je vojaški rok skrajšan od 3 na 2 leti, v mornarici od 4 na 3 leta, vojaški letalskih enot, protiletalske obrambe ter granicarji pa bodo kakor doslej služili tri leta.

M. Kapetanovič: VIDEMSKI SESTANEK

Z VSEH STRANI SVETA

GRČIJA »PRVI OPOMIN« GRŠKIH STUDENTOV

Atene, 22. nov. (AP). Atenski študentje so danes začeli stavkati, da bi tako rešili Mihaila Karaolisa, ki ga je ciprsko sodišče obsodilo na smrt zaradi uboja nekoga policista. Odbor študentskih združenj atenske univerze je objavil poročilo, v katerem je rečeno, da so študentje storili vse, da rešijo Karaolisa in da bodo razdeljali vse britanske ustanove v Atenah, če grška vlada ne izda odloka za zaporo središče tuje propagande. Ta stavka naj bi bila »prvi opomin«.

ITALIJA POMOČ SIRIJI BI BILA DOBRODOŠLA

Rim, 22. nov. (AP). Sirski minister Zeki Džabi, ki je na obisku v Italiji, je izjavil, da bi Sirija pozdravila italijansko pomoč v zasebnih investicijah in tehnično pomoč. Po njegovem mnenju bi lahko Italija pomagala Siriji predvsem v razvoju petrolejske industrije, namakalnega sistema in v graditvi železniških prog. Na koncu je pripomnil, da Siriji pomaga že mnogo dežel; med njimi je zlasti poudaril Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo.

MINISTER ZA ZUNANJO TRGOVINO POJDE V INDIJO

Rim, 22. nov. (Tanjug). Italijanski minister za zunanjo trgovino Bernardo Mattarella bo decembra odpotoval v Indijo, kjer se bo razgovarjal o možnostih razširitve trgovinske menjave med Indijo in Italijo in o poglabitvi drugih gospodarskih stikov med obema deželama.

FRANCIJA PRIHODNJE ZASEDANJE UNESCO V MADRIDU

Paris, 22. nov. (AFP). Izvršni svet UNESCO, ki zaseda v Parizu, je soglasno sklenil, da bo prihodnje zasedanje Izvršnega sveta 5. aprila 1956 v Madridu. Ponudbo španske vlade, naj bi bil kongres v glavnem mestu Španije, so pred glasovanjem podprli predstavniki Francije, Italije, ZDA in Sovjetske zveze.

KITAJSKA IZJAVA KOTELAVALE

Bangkok, 22. nov. (AP). Predsednik celjske vlade Kotelavala je izjavil, da se Ceylon neče pridružiti varnostnemu paktu za jugovzhodno Azijo. Dejal je, da mora slaherna dežela sama izbrati svoje lastno pot v skladu s svojimi zemljepisnim položajem in političnim sistemom.

INDIJA OBISK KRALJA SAUDSKE ARABIJE

New Delhi, 22. nov. (AFP). Kralj Saudske Arabije bo prišel dne 28. novembra v New Delhi na uradni obisk v Indijo. Obisk bo trajal 17 dni.

JUŽNI VIETNAM DESET MILIJONOV FRANKOV ZA ŽIVEGA ALI MRTVEGA

Saigon, 22. nov. (AFP). Južnovietnamska vlada je razpisala 10 milijonov frankov nagrade tistemu, ki bi izročil živega ali mrtvega vrhovnega poveljnika oboroženih enot verške ločine »Hoa Hao« Tran Ban Soja in njegovega operativnega poveljnika Ta Vina. Ta dva poveljnika sta marca lani sprožila odkrit upor proti južnovietnamski vladi.

MAROKO DEMONSTRACIJE POLITIČNIH PRIPORNIKOV

Casablanca, 22. nov. (AFP). V civilnem zaporu so izbruhnile hude demonstracije političnih pripornikov. Ob tej priložnosti je policija uporabljala bombe s solzinim plinom, kasneje pa tudi orožje. Nekaj pripornikov je bil ubit, dva hudo ranjena pa sta izdihnila v bolnišnici. Kakih 15 drugih pripornikov je bilo ranjenih, med njimi 7 hudo.

JUŽNI SUDAN SMRTNE OBSODBE

Kartum, 22. nov. (AFP). V zaporih v južnem Sudanu so ustrelili 80 na smrt obsojenih ljudi. Leti so bili obtoženi ubojev severnih Sudancev med uporom, do katerega je prišlo avgusta letos v južnem Sudanu. Takrat so se uprle enote ekvatorialnega korpusa.

ZDA NOVA ATOMSKA CENTRALA

Millwaukee, 22. nov. (AP). Tudi tu je začela obratovati nova atomska električna centrala z jakostjo 5000 kW. Ta centrala bo oskrbovala z električno energijo neko tovarno zasebne družbe »Ellis Chalmers Manufacturing«. Naprave za centralo so bile izdelane v nacionalnem laboratoriju »Arbon«.

PANAMA PERON PIŠE KNJIGO

Panama, 22. nov. (AFP). Predstavnik panamskega zunanega ministrstva je izjavil, da panamska vlada ni prejela uradne zahteve za izročitev preganega predsednika Argentine Juana Perona. Peron se sedaj muči v Panami in pripravlja knjigo, katerega bo baje vsebovala izčrpen opis dogodkov, ki so pripeljali do njegovega padea.

BRITANSKI ATOMSKI STROKOVNJAKI NA OBISKU V SZ Upostaviti je moč dragoceno sodelovanje med SZ in Veliko Britanijo

Moskva, 22. nov. (TASS). Delegacija uglednih britanskih atomskih strokovnjakov se je med svojim obiskom v Sovjetski zvezi seznanila z delom znanstvenih ustanov akademije znanosti ZSSR, ki se ukvarjajo s problemi jedrske fizike. Delegati so si ogledali atomsko električno centralo, fizikalni inštitut Lebedeva in inštitute za jedrske probleme, melaturgijo, električno energijo, biokemijo in analitično kemijo. Britanska delegacija je pri-

Predsednik norveške vlade se je vrnil domov

Oslo, 22. nov. (Reuter). Predsednik norveške vlade Gerhardsen se je po uradnem obisku v SZ vrnil z letalom iz Leningrada v Oslo. Novinarjem je izjavil, da ob razgovorih s sovjetskimi državniki ni ničesar povedal, kar bi utegnilo spremeniti stališče norveške vlade nasproti politiki Severnoatlantskega pakta.

spela v Moskvo na povabilo Prezidijske akademije znanosti ZSSR. Člani britanske delegacije so imeli številne razgovore z uglednimi sovjetskimi znanstveniki o problemih uporabe atomske energije v mirodne namene. Vodja britanske delegacije dr. Scanlan je pred odhodom izjavil, da je na britansko delegacijo napravila globok vtis zelo visoka kvaliteta znanstvenega dela in sijajne možnosti za znanstveno in tehnično izobraževanje, ki so dane velikemu številu sovjetske mladine. Izrazil je tudi prepričanje, da je moč upostaviti dragoceno sodelovanje v uporabi atomske energije v mirodne namene med SZ in Veliko Britanijo.

Jugoslovanska sindikalna delegacija v Moskvi

Moskva, 22. nov. (Tanjug). — Jugoslovanska sindikalna delegacija pod vodstvom generalnega tajnika Centralnega sveta ZS Ivana Božičevića, ki je na obisku v SZ, je včeraj prispela iz Sočija v Moskvo. Delegati so si v Sočiju ogledali zdravilišča in okrevališča. Na letališču v Moskvi so jih sprejeli predstavniki sovjetskih sindikatov.

Jugoslovanska delegacija je danes odpotovala v Sverdlov, kjer si bo ogledala različna industrijska podjetja, zatem pa se bo znova vrnila v Moskvo. Dne 26. novembra bo imela širši sestanek z moskovskim sindikalnim aktivom. Jugoslovanska sindikalna delegacija se bo 28. novembra vrnila v domovino.

Uresničenje določil tarifnih pravilnikov naj nadzoruje sleherni delavec

V večini podjetij tarifni pravilniki, pravilniki o normah in premijski pravilniki ne ležijo več samo v predalih pisarniških miz, temveč so izobeseni na vidnih mestih ali pa so celo razdeljeni med ljudi. So podjetja, kjer dajo vsakemu novemu delavcu ob vstopu v podjetje izvod tarifnega pravilnika. Tako so delavci seznanjeni z osnovami svojega zaslužka in tako kontrolirajo, če se določila pravilnikov pravilno uporabljajo. Večina upravnih podjetij je izročila delavcem pisemne odločbe o višini njihovih tarifnih postavk. Ob izplačilih dnevih prejema delavci bolj pregledne račune zaslužka, iz katerih je bolj ali manj natančno razviden njihov delovni učinek v pretekli obračunski dobi, ki je vplival na višino zaslužka, delovni čas, opravljene naloge itd. V nekaterih podjetjih usok dan sproti, po končani izmenitvi, objavijo pregled dela, ki ga je posamezni delavec opravil tisti dan. Delavci na ta način lahko vsak dan sproti naslednje svoje stroškovne, svoj delovni učinek in gibanje svojega zaslužka, kar nanje spodbudno vpliva. Reči je treba, da je to vprašanje v večini podjetij že mnogo bolje urejeno, kot je bilo prejšnja leta, zakar gre za slabo komisijam, za plače, sindikalnim organizacijam, delavskim svetom in tehničnim vodstvom podjetij.

Pregledi, ki so jih prejšnji mesec opravile okrajne inspekcije za delo, pa kažejo, da so žal tudi podjetja, kjer se za te stvari še ne zmenijo dovolj. V novomeškem gradbenem podjetju »Pionir« marsikateri delavec ne pozna osnov, ki vplivajo na njegovo plačo. V kamnolomu Zabja vas, ki spada pod to podjetje, noben delavec ni prejel odločbe o višini svoje tarifne postavke. Nekaterim uslužbencem izplačujejo višje plače, kot so maksimalne tarifne postavke, ki jih določa tarifni pravilnik. V Novem mestu so dali delavcem

odločbe o priznanih tarifnih postavkah. Delavci lahko zvedo z ogledne deske v obratu, kakšen delovni učinek so dosegli prejšnji dan. Zelo naglo pa menjavajo v tem podjetju norme, glede na kvaliteto materiala in proizvodov. Norme menjajo, kadar jih več delavcev ali celotna izmena presega več dni zaporedno za več kakor 10%. Tarifni pravilnik ne vsebuje določil, koliko časa mora veljati sprejeta norma in kdaj jo je moč spremeniti, kar seveda ne vpliva ugodno na prizadevanja delavcev. Trije uslužbenci in en delavec prejema plače iznad maksimalnih postavk tarifnega pravilnika za ta delovna mesta. To opravičujejo z določbo tarifnega pravilnika, ki govori o tem, da v primerih, ko je strokovna sposobnost in delovna spretnost posameznika večja, kot je bilo predvideno, upravi odbor ali direktor lahko odloča o spremembi višine tarifne postavke. V tovarni usnja v Mirnu pri Novi Gorici so tarifni in premijski pravilnik ter pravilnik o normah na razpologo delavcem le pri direktorju in pri računovodji, kamor pa seveda delavci ne hodijo ugotavljati, ali podjetje pravilno uporablja tarifni pravilnik. Nekateri uslužbenci prejema višje plače, kot določa tarifni pravilnik. Tudi v podjetju »Fructus« v Ajdovščini delavci razmeroma malo poznajo tarifni pravilnik, ker ni izobesen na vidnih mestih. V gradbenem podjetju »Standard« v Tolminu poznajo delavci osnove za obračunavanje plače le v toliko, o kolikor so si zapomnili s sestanka, na katerem so obravnavali tarifni pravilnik, ker se le-ta nahaja v pisarnah; znane pa so jim tarifne postavke, ker so o tem prejeli odločbe.

Gornji primerji kažejo, da v tistih podjetjih, kjer delavci nimajo usakodnega vpogleda v tarifni in premijski pravilnik ter v pravilnik o normah, rado pride tudi do tega, da vodstva podjetij ne spoštujejo teh pravilnikov in jih izgrajvajo, najprejkrat v škodo delavcev, ker le-ti ne morejo uspešno kontrolirati, če v podjetju dosledno uresničujejo tarifno politiko, ki so jo uzakonili v teh pravilnikih. To hkrati opozarja sindikalne družbene in organe delavskega sveta v teh podjetjih na naloge, ki so jih prešli. Prav tako pa je to opomin nekaterim okrajnim komisijam za plače, saj so taki pojavi izločeni skoraj le na nekaterih okrajih, kjer okrajne komisije za plače še niso dovolj uspele nadzirati, ali se tarifni pravilniki o podjetjih dosledno spoštujejo. M. Z.

ZA ZBOLJŠANJE IN NAPREDEK TRGOVINE

Petletni načrt trgovskih podjetij in samostojnih prodajaln v goriškem okraju za izpopolnitev in modernizacijo opreme ter nabavo prevoznega parka

V goriškem okraju število prodajaln v glavnem zadošča, razen v Novi Gorici, kjer primanjkuje 11 trgovin raznih strok. Stroške za gradnjo in opremo teht obratov, ki so potrebni naglo razvijajočemu mestu, cenijo na približno 32 milijonov dinarjev. Sedaj je v mestu komaj 5 nehigijskih in slabopremišljenih trgovin, ki nikakor ne zadoščajo za nekaj tisoč ljudi. Potrošniki morajo zato po vsako najmanjšo stvar hoditi v precej oddaljena Sempeter ali Solkan.

stojne prodajalne so te dni sestavile petletni načrt investicij iz lastnih sredstev za modernizacijo lokalov, izpopolnitev opreme in nabavo nove, nakup kamionov in drugega voznega parka itd. Iz amortizacijskega in investicijskega sklada bodo prispevali za razvoj in zboljšanje trgovine skupaj okoli 281 milijonov dinarjev. S tem pa bodo potrebe še vedno krite komaj 60-odstotno. Za zadovoljitev le-teh bi po mnenju Trgovinske zbornice v Novi Gorici potrebovali še nadaljnjih 245 milijonov dinarjev.

porabili za nabavo kamionov in ostalega prevoznega parka (137 milijonov dinarjev), dalje za modernizacijo trgovine na drobno (16.490.000), ureditev skladišč za industrijsko blago (25.134.000 din) itd. Samo v trgovski mreži državne sektorja je med drugim predviden nakup enega depoja za živino, 82 kamionov, enega kamiona s hladilnikom in 24 ostalih prevoznih sredstev. V načrtu je tudi zgraditev in oprema 14 raznih skladišč za živila, industrijsko blago, kurivo in gradbeni material, s skupno zmogljivostjo preko 520 vagonov. Kolektivni trgovskega podjetja »Gorica-avto« v Novi Gorici bo z lastnimi sredstvi odprl avto-servis z mehanično delavnico.

Spojitev kmetijskih združ Dolsko-Brestanica-Veliki kamen

V nedeljo 20. t. m. se je vršil v senovski koli občni zbor Kmetijske zadruga Dolsko, ki ga je obiskalo precej članov. Razen poročil o delovanju zadruga, ki so izpričala, da je le-ta zadovoljivo opravljala svoje naloge, je prišlo na vrsto tudi vprašanje spojitve zadruga z onima v Brestanici in na Velikem kamnu. Člani so glasovali za združitve, za urejevanje spojitvenih prav pa je bil izvoljen petlanski odbor, pravtako pa tudi v Brestanici in na Velikem kamnu.

Od spojitve si člani obetajo več koristi, v glavnem od dobrega centralnega upravljanja. Sedež zadruga je mišljen v Brestanici.

Ljudski poslanec tov. Sterban je govoril o uvajanju novega dela kmetijskih združ spriču ustanovitve komun in velikih občin, to je o tem, kako naj bi se kmetijstvo dvignilo še bolj s smotrnostjo in modernejšo obdelavo zemlje, uporabo umetnih gnojil, dobrega semena in vseh agrotehničnih pripomočkov.

Po vsem tem se je razvilo živahno razpravljanje o namerah zadruga v bližnji bodočnosti. Ekipa bodo poskrpila sadno drevje do

poslednjega drevesa na svojem območju, da se ne bodo spet ponavljali primeri prenašanja raznih bolezni iz enega neoskrbovanega na druge neoporečne sadovnjake. Podurjena je bila potreba, da si vinogradniki pravi čas oskrbe galice odnosno bakreno apno. Pravičilo si žele člani ponovnih predavaj strokovnjakov tako iz kmetijstva, vinogradništva in sadjarstva, najbolje morda kar po vaseh, ker so dose-danje izkušnje pokazale, da se takšna predavanja dobro obnesejo in so na moč koristna.

Pretežni del sredstev bodo spojitve tega programa bo nastalo zaradi tega, ker je večina trgovin (290 od skupaj 317 prodajaln) v zasebnih hišah in lastniki le neradi pristanejo na razna popravila, adaptacije in preureditve lokalov. Rešitev bi bila morda v tem, da bi kolektivni odkupili del zgradbe z lokalom.

Pobuda trgovskih podjetij, da z lastnimi sredstvi pomagajo rešiti pereča vprašanja trgovine, je potrebna in koristna in zato zasluži vse priznanje. Vendar reševanje materialnih težav ne bi smelo biti njihova edina skrb. Treba si bo bolj kot doslej prizadevati tudi za vzgojo dobrega strokovnega naraščaja, ki ga v marsikateri prodajalni primanjkuje, ter za upostavitve družbenega upravljanja v trgovini. M. D.

Iz Ljubljane

Kako je s cenami pelinkovca?

Po zadnjem zvišanju cen umetnih alkoholnih pijač so se v gostinskih podjetjih pojavile nerazumljive razlike v cenah pelinkovca. Še danes — tri tedne po uveljavitvi uredbe o zvišanju prometne davka na umetne pijače — v nekaterih lokalih v Ljubljani prodajajo pelinkovce po starih cenah 40 din za liter, v drugih pa že po zvišanih cenah od 60 do 80 dinarjev za liter.

O tem smo zaprosili Gostinsko zbornico in Trga in inspekcijo pri OLO Ljubljana za pojasnilo. Odgovorili nam, da so nastale razlike v cenah pelinkovca v Ljubljanskem okraju zaradi nekaterih nejasnosti pri izvajanju nove uredbe. Popisovalci so prejeli navodilo, da je med likerje šteti samo tisti pelinkovci, ki vsebujejo nad 1% sladkorja in je kot tak označen na etiketi oziroma v fakturah. Ker pa ni bilo to označeno niti na etiketah niti v fakturah, je bilo nemogoče povsod ugotoviti stopnjo sladkorja in so popisovalci neenotno odločali o tem, kam vrstijo pelinkovce. Podjetja, kjer so popisali tudi pelinkovce in plačali tudi zanj zvišani prometni davki, so najraje zvišali tudi prodajne cene, ostalim podjetjem pa to ni bilo potrebno.

Cene se bodo ponovno izravnale, ko bodo stare zaloge predli poše in bodo nabavili pelinkovce pri gro-sistihih po enotni zvišani ceni, ker baje praktično ni v prometu pelinkovca s manj kot 1% sladkorja.

**Znižanje cen
svinjskemu mesu**

V soboto so v prodajalnah 17-
varne mesnih izdelkov pocenili svin-
sko meso za 20 dinarjev in ga pro-
dajajo sedaj po 320 din za kilogram.
V ponedeljek pa so znižanja cen
svinjskemu mesu sledila tudi podjet-
ja »Mesoladke« in »Mesinac«. To-
varne mesnih izdelkov bodo znatno
tudi pocenile šunkarje (od 460 na 450 di-
narjev), sveže svinjine od 360 do 350
kranjskih klobas in nekaterih vrst
subega mesa.

Nov proizvod anhovske cementarne

Delovni kolektiv tovarne cementa in salinita »B.« septembra v Anho-
vski Soči, je v desetih letih po-
vni osvojil tehnološki postopek za
več novih proizvodov. Po nekajme-
sečnih poskusih so začeli v posebnem
oddelku v večjih količinah izdelovati
umetni marmor. Le-ta ima vrsto pred-
nosti pred naravnim marmorom in
je zato na trgu vedno bolj iskano
blago. Predvsem je znatno cenejši,
precej lažji, bolj prožen in se zato
laže oblikuje.

V vsakdanjem življenju je marmo-
kije že skoraj povsem izpodrinil na-
ravnim marmorom. Uporabljajo ga pred-
vsem za oblaganje sten v kopalnicah,
prostorih za toaleta, raznih dvoranah,
zidanih štedilnikih in tako dalje.

Kmetijska gospodarstva v ptujskem okraju bodo izpopolnila mehanizacijo

Svet za gospodarstvo pri OLO Ptuj je odobril garancije za kredit nekaterim kmetijskim gospodarstvom, ki bodo tako izpopolnila strojni park in izgradila nekatere važne objekte. Kmetijsko gospodarstvo v Središču bo zgradilo silos ter 2 gnojnični jami. V Ormožu bo kmetijsko gospodarstvo nabavilo mlatilnico znamke »Zmaj«. Gospodarstvo si je moralo doslej mlatilnico izposojevati. V Cirkulana, kjer je kmetijsko gospodarstvo zelo raztreseno bodo kupili traktor »Unimog«. V Staršah bodo nabavili 2 traktorja, na posestvu Placer-Vurberk prav tako 2 traktorja, razen tega pa bodo zgradili tudi silos. Z nabavo strojev in izgradnjo silosov se bodo kmetijska gospodarstva pravočasno pripravila za prihodnje leto.

Kmetijska inšpekcija pri OLO Ptuj je izdala odloke za zakol, odnosno skopljenje 88 bikov v celotnem okraju. Posebna komisija, ki je odbirala plemenjake je namreč ugotovila, da ti bikji niso primerni za plemo. Ker pa so primeri, da zasebni kmetje izločene bika vseeno uporabljajo za razplod, čeprav skrivaj in na škodo razvoja živinoreje v okraju, je morala kmetijska inšpekcija ostro ukrepati.

Zdrav otrok - bolnemu otroku

Vodstvo Otroške klinike v Ljubl-
ljani je zaprosilo prek Zveze prijateljev
mladine in prek Sveta za pro-
sveto in kulturo našo šolsko mladi-
dino, naj razveseli pod geslom
»Zdrav otrok — bolnemu otroku«
svoje bolne tovariše, ki ležijo za-
radi bolezni v Otroški kliniki v
Ljubljani, s slikami vsebine.

Odziv otrok je bil izredno velik
in je Otroška klinika prejela velik
sveženj raznobarnih slik, ki izra-
žajo otroške igre, pustne zabave,
slike iz prirode, doživlja otrok na
laborirjih, potovanjih, v cirkusu
itd. Zbirka bo nameščena v novem
poslojpu klinike in bo imela obliko
in namen stalne razstave otroških
likovnih sposobnosti.

Upravni odbor klinike je skle-
nil, da se vsaj malo oddolži otro-
kom, ki so sodelovali v tej plemen-
itih akciji, na ta način, da je do-
ločil vsoto 10.000 din za učila,
kakor so barvice, barvniki, risarski
papir itd. tistim otrokom, ki so se
v tej akciji najbolj izkazali.

Seveda ne moremo nagraditi
vse tiste dobre volje in veselja mladi-
likovnikov, ki so ga doživeli,
ko so ustvarjali podobe za svoje
bolne tovariše. Tako veselje in tako
delo je toliko pomembno in vzgoj-
no, da ga ni potrebno posebej na-
graditi, temveč je mnogo bolj po-
plačano z zadoščanjem zdravih
otrok, ki vedo, da njih bolni tova-
riši nanje mislijo in pričakujejo,
kdaj se bodo vrnili zdravi mednje.

Neizenačenost cen na našem trgu je bilo čutili zlasti od začetka letošnjega leta do konca oktobra.

V nobeni skupini življenjskih potrebščin ne vidimo niti približno podobnega gibanja cen. Pri cenah v trgovini na drobno bi to še lahko pojasnili s sezonskimi čimtelji, zlasti pri živilih, pa tudi cene izdelkov in pridelkov, o katerih bi lahko domnevali, da bodo v posameznih letnih časih njihove težnje podobne, se gibljejo ne le v različnem tempu, marveč tudi v različnih smereh. Tako n. pr. so se mlevski izdelki v zadnjih devetih mesecih podražili za 29%, maščobe za 53%, meso in mesni izdelki za dobrih 14%, mlečni izdelki za kakih 7%, alkoholne pijače za 3,5% itd. To skakanje cen kaže, da trg kmetijskih pridelkov pri nas ni urejen in da za zdaj ne moremo govoriti o enotnem trgu kmetijskih pridelkov.

Gibanje cen obleke in obutve v trgovini na drobno pa je bilo nekoliko bolj stabilno. Podražitev posameznih izdelkov se giblje od 0,5 do 8,4%. V normalnih razmerah bi bile te razlike vsekakor znatne, glede na gibanje cen živil pa samo kažejo, da je dinamika cen kumulativen proces.

Cene v trgovini na drobno nudijo posredno predstavo o ne-

urejenosti notranjega trga. Popolnejšo sliko pa dobimo šele v primerjanju gibanja cen v trgovini na debelo. V zadnjih osmih mesecih letošnjega leta so poskočile cene živalskih proizvodov na debelo za 15%, rastlinskih proizvodov za 24%, gozdnih pa za 39%. Cene proizvodov posameznih industrijskih panog so narasle od 6,4 do 36%, vtem ko so ostale vse tri panoge neizpremenjene. Proizvodi kemijske in elektroindustrije pa so se pocenili za 4%. Iz tega izhaja, da so cene industrijskih izdelkov v trgovini na debelo neizenačene. V našem prizadevanju, da bi trg stabilizirali, kaže ta neizrečenost na težavnost problema, ki čaka naše gospodarstvo.

PROMET — VAŽNO VPRASANJE

Nadaljnja izgradnja našega prometnega sistema, tako glede prometnih zmogljivosti kakor tudi glede uveljavljanja določene politike cen prometnih storitev, naj bi v veliki meri pripomogla k stabilizaciji našega trga. Zaman težimo za formiranjem izenačenih cen pšenice in

Cene - tema dneva

koruze, če oddaljenost več sto kilometrov povzroča razlike v cenah 10 ali 20 in še več odstotkov. Z gospodarskega gledišča ni moč upravičiti ločenega obravnavanja notranjega in zunanega trga. Stabilizacijski napor na notranjem trgu postanejo iluzorni, če izgubimo celoto izpred oči. Forsiranje izvoza določenega blaga ni omejeno samo na zvišanje cen tistega blaga, marveč se ta pobuda prej ali slej nujno prenese tudi na druga področja. V tem oziru imamo izkušnje z mesom, jajci in drugimi živilji.

DELOVNI KOLEKTIVI LAHKO VPLIVAJO NA CENE

Spriču velikih sprememb v sestavi proizvajalnih sil si težko mislimo enoten trg. Enotnega trga nimajo niti dežele, katerih gospodarstvo se je že dvignilo iz faze takšnih sprememb. V bolj razvitih deželah imajo trgovci več kakor v manj razvitih. Gospodarska stabilnost teh dežel sloni na relativni stabilnosti posameznih trgov in skoraj normalno je, da se nekateri izmed njih bore s težavami bodi na strani ponudbe ali povpraševanja.

Nad 9% regresa je dala država v korist potrošnje premoaga za gospodinjstvo delavcev in uslužbencev. Brez tega regresa bi bil premog dražji in del gospodinjstev bi trošil namesto premoaga drva. Tudi za tekstilna podjetja je dala država 9% regresa. To je bila enkratna subvencija za znižanje cen, da bi olajšali preskrbo potrošnikov s tekstilnimi izdelki. Za sladkor je bil odobren regres v višini 7%, za pomorski promet 4%, za žranci pa 3%. Letos se ni spremenilo samo celotni znesek regresov, marveč tudi njihova sestava. V primerjavi z lanskim letom se je celotni znesek regresov povečal letos za kakih 59%. Za pospeševanje kmetijske proizvodnje je narasel delež kmetijstva od 60% na 70%, delež ostalih koristnikov regresov pa je razmeroma padel. Iz tega bi lahko sklepali, da politika regresiranja ni vsako leto enaka. Neodvisno od teh sprememb pa imamo vrsto regresov, ki so postali stalni. To so v glavnem regresi v korist kmetijstva, industrije in prometa.

Po pravici bi lahko rekli, da regresji niso v skladu s poudar-

jeno težnjo po uveljavljanju gospodarskih cen. To je bilo zlasti pojasnjeno ob letošnjem zvišanju odkupnih cen pšenice in koruze. Takrat je bilo rečeno, da bo ta ukrep spodbudil kmetje, da bodo več pridelovali in več investirali v proizvodnjo. Tudi ob vsaki podražitvi prometnih storitev smo poudarjali, da gre za prilagoditev prevoznih stroškov gospodarskim cenam. Naši gospodarski strokovnjaki so na nedavnem posvetovanju predlagali, naj bi določili za umetna gnojila dvojne cene, znatno nižje, za tiste kmetje ne glede na to, ali gre za družbeni, zadrudni ali privatni sektor, ki svoje pridelke kontrahirajo, druga cena pa bi se formirala prosto. V tem duhu bi bilo morda treba spremeniti tudi ostale regrese t. j. t. j. ker regresji niso edina pomoč skupno-ti posameznim gost. odarskim panogam.

Vsaka pomoč, ki jo daje skupnost, bi morala biti pogojno vezana na točno določene obveznosti, katerih neizpolnitev bi neogibno imela za posledico izgubo koristi, ki jo nudi skupnost, ko daje pomoč. Na koncu je treba poudariti, da bo imela federacija v nadaljnjem uveljavljanju organizacije našega gospodarskega sistema še dodatne možnosti dajati pomoč iz svojih sredstev. Nikola Krsmanovič

V Murski Soboti bodo ustanovili svete potrošnikov

Na pobudo Občinskega odbora Socialistične zveze Murska Sobotica razpravljajo na zborih volivcev v mestu, ki so v teh dneh, tudi o slabostih trgovine in o ustanovitvi svetov potrošnikov. Socialistična zveza in ljudski odbor sta dala predlog, po katerem bi bilo treba svete potrošnikov ustanoviti po posameznih trgovskih strokah. Ko bodo tudi volivci povedali svoje mnenje, bodo sestavili odlok o ustanovitvi svetov potrošnikov, ki ga bo občinski ljudski odbor potrdil najbrž že na prihodnji seji.

V preskrbi Murske Sobotice z živili in ostalim trgovskim blagom se kažejo razne slabosti. Često je trg slabo založen s povratno in s sadjem, vsled česar se cene sorazmerno visoke. V mestu bi potrebovali več trgovin za prodajo povratine, da bi razbilo dosedanj monopol, ko so prodajalne vzlic veliki ponudbi in nizkim odkupnim cenam vztrajale pri visokih prodajnih cenah. Včasih je visoke cene dobil Agromercur, ki pa ni zagalagal trga redno. Več bi lahko koristila kmetijska zadruga v Murski Soboti, ki že dalj časa prosi za ustrezen lokal.

Doslej ni bilo mogoče dobiti lokala za novo trgovino. Z reorganizacijo sedanjega trgovskega omrežja pa bi lahko nekateri lokalni trgovci, ki so prej imeli v Murski Soboti, ki že dalj časa prosi za ustrezen lokal.

nih trgovin raznih strok z enim samim ali dvema prodajalcema. V taki trgovini ni mogoče uvesti pravega delavskega upravljanja, za potrebo potrošnikov pa nekatere niso niti nujno potrebne. Zato je Socialistična zveza predlagala, naj bi take trgovine združili z večjimi trgovinami, njihove lokale pa izpraznili in jih preuredili v trgovine s povratino in sadjem.

V murskosobotskih trgovinah je nekatero blago zelo težko dobiti. To je predvsem tako blago, kjer ni možnosti večjega zasluga ali je poceni in se zaradi tega pri prometu ne pozna mnogo. Sveti potrošnikov bodo lahko vplivali na trgovce, da bodo imeli na zalogi vedno tudi tako blago. V korist potrošnikov bodo lahko reševali še mnoge druge stvari, ki so jih trgovci ocenjevali predvsem s stališča lastnih koristi. Zato so volivci navdušeni za ustanovitev svetov potrošnikov.

Po dosedanjem predlogu bodo za vse trgovine ene stroke ustanovili en sam svet potrošnikov. V mestu namreč ni toliko trgovin, da ne bi mogel en svet zajeti vseh; potrošnikov pa tudi ne bi mogli razdeliti po terenih, ker ne kupujejo vedno v isti trgovini. Vsaka trgovska stroka pa bo imela svoj svet potrošnikov, da bo med drugim laže spremljal tudi preskrbo z blagom. P. J.

V Elektrokovini premije povečujejo zanimanje za večjo proizvodnjo

V Elektrokovini Maribor so avgusta uvedli premijsko nagradovanje. Upravni odbor podjetja se je odločil za nagradovanje režijskega osebja. Menijo, da bi sicer bil prikrajšan srednji kader kot so predelavci in mojstri, ki neposredno največ pomagajo za povečanje proizvodnje. Sedanja način premiranja je prehodnega pomena glede na nekatere nejasnosti o nagradovanju po tarifnem pravilniku. V prihodnosti jim bo osnova točkovni sistem, s katerim bodo vsako pango ocenili po njeni soudeležbi pri povečanju proizvodnje. Ze dosedanja oblika podeljevanja premij je vzbudila v kolektivno veliko zanimanje za izpolnjevanje plana podjetja. Premije vplivajo tudi na disciplino, vestnost in s tem na večjo proizvodnjo. S premijskim načinom nagradovanja je podjetje zaostrilo vprašanje akorda, ki je uveden na vseh za to ustreznih delovnih mestih.

Tečaj civilne zaščite

V Mariborski tekstilni tovarni so zaključili dva tečaja komandnega kadra civilne zaščite. V tečajih, ki jih je obiskovalo 70 ljudi, so predelali določeno snov obrambe s posebnim poudarkom na požarni varnostno zaščito in nudenje prve pomoči. Predavanja so izpopolnili z različnimi filmi.

KULTURNI OBZORNİK

Gogoljeva »Ženitev« na odru ljubljanskega Mestnega gledališča

Ko so 9. decembra 1842, v Petrogradu prvič uprizorili Gogoljevo »Ženitev«, je predstava po pričevanju gledaliških zgodovinarjev dejansko doživela neuspeh. Pokazalo se je, da je Gogolja težko igrati. »Ženitev« še teže kakor »Revizorja«.

Ko so 19. novembra 1955, v ljubljanskem Mestnem gledališču uprizorili »Ženitev« v režiji Cirila Debeveca, se je ponovno pokazalo, da to Gogoljevo delo ni lahko postaviti na oder.

razito satiričnih izprehodov. Obilmovskij dvorni svetnik Podkoljosin, koristoljubni eksekutor Jajček, praznoglavlj častnik Anučkin, širokoustni pomorščak Zevakin, ženitna posredovalka Fekla Ivanova — pred nami je cela galerija satiričnih in seve tudi na moč komičnih likov.

V ospredju uprizoritve pa je bil Podkoljosin. Pri tem sta se srečno združili režiserjeva zamisel o Podkoljosinu kot tragikomnem človeku, pri katerem je

ko in kretnjami ponazoril razdvojenost tega neboljčnega dvornega svetnika.

Jože Lončina kot Kočkarjov je dobro upodobil vse bistvene lastnosti tega lika: vročglavost, odločnost, podjetnost in vihravost ter zlasti v prizorih s Podkoljosinom dosegel učinkovito protitigro. Napravil bi še boljše vtis, če bi znal kretnje rok bolj podrediti konceptu svoje vloge.

Nika Juvanova kot Agafja Tihonovna je znala vdihniti precej življenja tej dokaj nevaležni vlogi, ki igralci ne daje dosti možnosti za igranje. Podala je podobo prikupne navčne neveste, dobro prikazala zadrego mladega dekleta spriču petih snubev.

Ruša Bojčeva se v vlogi ženitne posredovalke Fekle Ivanove nekako ni znašla. Nemara je bila temu kriva preizrazita težnja, da bi preveč karikirala podobo te koristljubne ženske, ki s prevečjanimi lažmi nabira ženitne za svoje »kliente«. Vsekakor pomeni ta vloga v primeri z dosedanjimi letošnjimi vlogami R. Bojčeve majhno nazadovanje.

Ostali »snubci«: Janez Presetnik kot debeluhasti in lakomni eksekutor Jajček, Hugo Florjančič kot pomorščak Zevakin, Franjo Kumer kot Anučkin in Lucijan Orel kot Starikov so bili prav posrečen komični kvartet, ki bi bil lahko še boljše, če ne bi F. Kumer tu pa tam zašel v golo burkarstvo in če bi ne bil L. Orel, ki bi moral predstavljati trgovca, obleden kot nekakšen ciganski trubadur.

Metka Bučarjeva (Arina Panteljejonovna) in Miro Veber (Stjepan) sta svoji vlogi odigrala standardno. V vlogi Dunjuške je nastopila Meta Pužljeva.

Scena Vlada Rijavca je bila groteskno realistična, prostorna, to pa je že tudi vse, kar bi imeli reči o njej. Kostumi Alenke Bartl-Seršove so bili prav posrečeni. Jože Sircelj

Prizor iz tretje slike: Podkoljosin (Janez Rohaček), Kočkarjov (Jože Lončina) in Agafja Tihonovna (Nika Juvanova)

Toda uprizoritev je uspela. Režiser je namreč umel obrzdati burkasto, tako da ni prestopilo meja prave farse, igrane z okusom in čutom za mero. Hkrati je pustil pristnemu gogoljevskemu smehu prosto pot. V celotni uprizoritvi je bilo čuti režiserjevo hotenje, da bi dosegel ravnovesje med zastrto trpkostjo, izvirajočo iz znanega Gogoljevega odnosa do ženske in utelešeno v Podkoljosinovi usodi, in satiro na ženitne običaje tedanje Rusije, kjer je bila nevesta bolj privesek dole kot obratno, trgovčeva dota pa plačilo za zveneč čim uradniški ali celo plemiški naslov.

Gogolj je svojo »Ženitev«, katere osnutek je napisal že proti koncu 1832, z naslovom »Snubci skupaj s satiro na carsko birokracijo« Vladimiru križec III. stopnje, leta 1835 odložil in jo objavil šele 1842, v sedanji obliki in s sedanjim naslovom. Fabula »Ženitev« kaže na anekdotični izvor. Gogolju je omogočila, da je — spriču svojega nenaravnega odnosa do žensk — prikazal ljubezen in zakon kot parodijo, žensko pa kot lepo lutko.

Podkoljosin je inačica Ivana Fedoroviča Španke iz Mirgorodskih povesti, kar priča, da ni edini takšen tip pri Gogolju, le da je pri njem zaostri naprotje med vročo željo po ženitvi in silno plahostjo do žensk, kar nam govori tako o Gogoljevem odnosu do teh reči kakor o njegovem komedijskem talentu.

Gogolj pa ni bil Gogolj, če si ne bi bil privoščil tudi iz-

gogoljevski strah pred žensko, pred naravnim odnosom do nje dominanten in izvrstna igra Janeza Rohačka. Od prvega prizora, polnega obilmovskega vzdušja, ko Podkoljosin s pipo v ustih sanjari o nevesti, pa do 20. prizora, ko ga zmaga plahost in skoči skozi okno, da bi ubežal ženitvi, je Rohaček izoblikoval svojo vlogo do kraja, jo napolnil z vrhuno mero posrečenih domislic ter z glasom, mimiki-

Skrb za zboljšanje delovnih in življenjskih pogojev članstva

Podružnica je materialno pomagala tovarišem, ki so bili potrebni oddiha, organizirala počitniški dom v Trogiru in omogočila več delavcem okrevanje na Pohorju

Te dni je bila v tovarni konstrukcij in strojnih naprav »Metalna« v Mariboru letna skupščina sindikalne organizacije. Stevilni delegati, ki so zastopali 1600 delavcev in namencevcevarne, so pomembno razpravljali o delu svoje podružnice in ugotovili, da je kljub nekaterim napakam imela v podjetju pomembno vlogo.

Tako je v skrbi za zaščito delavnega človeka nudila vso pomoč pri dodeljevanju dopustov in tudi materialno podprla tiste tovariše, ki so bili potrebni oddiha v okrevatišnih. Organizirala je počitniški dom v Trogiru in omogočila več delavcem okrevanje na Pohorju. Razen tega je sindikat skrbel za zaščito na delovnih mestih, organiziral obratno kuhinjo in si vsestransko prizadeval za zboljšanje delovnih in življenjskih pogojev delavcev.

Politično delo sindikata je bilo sicer kampanjsko, kljub temu je pa sindikalna organizacija podpirala delavski svet pri vseh akcijah, od sprejemanja plana in tarifnih pravilnikov do izpolnjevanja družbenega plana.

Delegati so razpravljali o najrazličnejših problemih v tovarni in predlagali več izboljšav v organizaciji dela in tudi grajali nekatero napake. Tovarna je zaradi specifičnosti svojega dela pogosto v težavnem položaju. Iz poročila predsednika sindikalne podružnice tovarnika Viktorja Švaglja je bilo razvidno, da se ta specifičnost odraža tudi pri izpolnjevanju družbenega plana. Kljub skrajni poštvalnosti velike večine delavcev, ki delajo po 12 ur in še več dnevno,

osnovnega plana ne bodo dosegli. Zaradi intenzivnega dela na hidrocentralah je tovarna morala spremeniti asortimente proizvodnje, s tem so se pa proizvodne kapacitete nesorazmerno izkoriščale in nastopila so ozka grla, zaradi katerih je treba v delo vložiti skrajne napore. K temu je dodati še pomanjkanje delovne sile, tako da so bili prisiljeni zaposliti letos več kot 400 novih delavcev. Le-ti pa se na delo s težavo privadijo, povzročajo nesreče, delajo napake in vnašajo pogosto tudi precej nedisciplin. Kako ustaliti delovno silo, naj bi bila ena glavnih nalog delavskega samoupravljanja in tudi sindikalne organizacije.

fluktuacija delovne sile, tako da so bili prisiljeni zaposliti letos več kot 400 novih delavcev. Le-ti pa se na delo s težavo privadijo, povzročajo nesreče, delajo napake in vnašajo pogosto tudi precej nedisciplin. Kako ustaliti delovno silo, naj bi bila ena glavnih nalog delavskega samoupravljanja in tudi sindikalne organizacije.

Mariborska tovarna konstrukcij in strojnih naprav »Metalna« iz aviona

Z RAZŠIRJENE SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL KOPER

Plodna razprava in predlogi o boljši obdelavi zemlje, vključevanju v kmetijske zadruge, skupnem skladu za nabavo nadomestnih delov za stroje in o drugem

V torek je bila v Kopru razširjena seja Okrajnega odbora SZDL kopskega okraja na kateri so razpravljali o raznih vprašanih kmetijstva, predvsem pa o zadrugištvu. Ugotovili so, da je na Kopskem vključenih le 54% vseh kmetijskih gospodarstev v kmetijske zadruge, kar je znatno pod povprečjem drugih krajev Slovenije. Prav tako so ugotovili, da primanjkuje kmetijskih zadrugam skladišč in transportnih sredstev. Pomanjkljiva je tudi mehanizacija saj pride na 107 ha obdelovalne zemlje le en traktor. Da bi povečali kmetijsko proizvodnjo, so predlagali intenzivnejšo obdelavo zemlje in smotrnejše vključevanje kmetijskih gospodarstev v kmetijske zadruge. Prav tako bo potrebno posvetiti več skrbi družbenemu upravljanju in izboljšanju vodilnega kadra v zadrugah.

Glede združevanja šibkejših kmetijskih zadrug v močnejše so menili, da to pri njih ne bi bilo potrebno, pač pa bo potrebno po-

nje materiala, zakasnitve dobav, pomanjkanje strokovnega kadra, pomanjkljivo risanje načrtov, slabo razdelitev tehnoloških postopkov in težav je več kot dovolj. Razen navedenih ovir, ki so objektivnega značaja, je pa v podjetju velika

kata. Do sedaj so bili vzroki za odhajanje iz podjetja predvsem v prenapornem delu, zlasti ko je bilo treba pospešeno izdelati objekte, slaba plača, nevdržan ropot v delavnicah, stalno premeščanje iz enega mesta na drugo in morda razna nesoglasja. Vodilni tehnični kader se v želji, da bi delo kljub nenehnim motnjam le teklo normalno, poslužuje vseh mogočih načinov. Zaradi preobremenjenosti na eni in drugi strani pride pa žal do nestrpnosti, ki pa ne bi smele biti že vzrok za slabe odnose in zapuščanje tovarne. Vsi naporji uprave podjetja, delavskega sveta, političnih organizacij in kolektiva so pa usmerjeni v to, da se z vsestranskim sodelovanjem uprejo oviram, ki v takih pogojih nastajajo, kar je pokazala tudi letna skupščina sindikalne organizacije.

Posebna komisija bo proučila vprašanje Haloz

Po sklepu posvetovanja predsednikov občinskih odborov Socialistične zveze o kmetijsko gospodarskih vprašanih v ptujskem okraju, je Svet za gospodarstvo pri OLO ustanovil 17 člansko komisijo, ki bo proučila celotno vprašanje Haloz. V komisijo so imenovali najuglednejši predstavniki političnih organizacij, ljudske oblasti in kmetijski strokovnjaki. Naloga komisije bo analizirati politično, gospodarsko, socialno in zdravstveno stanje prebivalstva v haloških krajih. Na osnovi te analize bo pozneje izdelan izrpen perspektivni načrt za gospodarski razvoj Haloz. Prva seja te komisije bo najbrž že v teh dneh.

IZ ŽIVLJENJA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Dramska družina z Javornika gost Mestnega gledališča v Ljubljani

Mladinska spevoigra »Alenka išče srečo«

Igralska družina DPD Svoboda na Javorniku je po osvoboditvi uprizorila vrsto lepo uspešnih mladinskih iger, vendar takšne, kakršno je spevoigra »Alenka išče srečo« doslej še nismo videli na našem odru. To delo je v delavskem Javorniku doživelo velik uspeh. Doslej je bilo že 18 predstav, ki so privabile 3000 obiskovalcev. Pri igri »Alenka išče srečo« sodeluje 40 igralcev, v glavnem šolskih otrok, ki so dobesedno navdušili prebivalstvo našega gorenjskega kota. Tako so malčki iz Javornika gostovali že v Boh. Bistrici, Breznici, na Jesenicah, Visokem pri Kranju, v nedeljo 27. nov. 1955 pa se bodo predstavili celo na odru Mestnega gledališča v Ljubljani.

Podkoljosin je inačica Ivana Fedoroviča Španke iz Mirgorodskih povesti, kar priča, da ni edini takšen tip pri Gogolju, le da je pri njem zaostri naprotje med vročo željo po ženitvi in silno plahostjo do žensk, kar nam govori tako o Gogoljevem odnosu do teh reči kakor o njegovem komedijskem talentu.

Gogolj pa ni bil Gogolj, če si ne bi bil privoščil tudi iz-

ljani. Gostovanje v Ljubljani je za omenjeno igralsko družino pomemben dogodek in dokaj velik uspeh, saj v 30-letnem delovanju dramskega odseka javorniške Svobode ni bilo mogoče, da bi glas o njeni dejavnosti segel izven meja bivšega radovljanskega okraja. Zato bo gostovanje v Ljubljani pomembna vzpodbuda, saj je v igralski družini Svobode na Javorniku pretežna večina mladincev in mladink, ki z uspehom nadaljujejo 30-letno tradicijo dramskega odseka istoimenskega društva.

Mladinska spevoigra »Alenka išče srečo« ima današnjemu času primerno vsebino, v njej nastopa šolska mladina, vaški otroci, dalje življ kakor na primer krt, medved, polž, zajčki itd. Vsebino tega lepega odrskega dela prepletajo, odnosno dopolnjujejo glasbeni vložki, ki jih je pripravil v ta namen tov. Viktor Fabiani iz Kranja, igra pa je napisala tov. Martina Bidovec prav tako iz Kranja.

Kratka vsebina igre »Alenka išče srečo« (5 dejanj) je naslednja: Alenka, mlada deklica, je vedno poslušala lepe pravljice, med drugim tudi pravljico o sreči, katero je pripovedovala njena mamica, in odločila se je, da jo poišče. Odsla je od doma v deželo Ringaraja, kjer so jo z veseljem sprejeli prebivalci te pravljicne dežele in ji pred njenim povratkom domov v kovček naložili srečo, toda doma je končno spoznala, da se sreča ne da vjeti v kovček, spoznala je, da je sreča le doma.

Omenjeno spevoigro je tokrat režirala Marija Dolganova, vsestransko pomoč pa so ji nudili tov. Ivan Kopriva, Marija Brumatova, Francka Udirjeva, Marija Malejeva, Svetlinova in Joža Brenk. Godalni orkester Svobode ter petje vodi Leopold Mejač. Vsi ti tovariši in še mnogi drugi so v to delo vložili dokaj truda, vendar ne zaman. Na gostovanje javorniške Svobode v Ljubljani opozarjamo šolsko mladino ter ostalo prebivalstvo mesta Ljubljane, z namenom, da napolni gledališko hišo v nedeljo 27. nov. 1955 ob 9. uri dopoldan in ob 15. uri. Predprodaja vstopnic pa je pri blagajni mestnega gledališča v Ljubljani.

PRED NOVINARSKIM KONCERTOM Beseda, dve o mešanem zboru Glasbene matice

Mešani pevski zbor Glasbene matice bo sodeloval na letošnjem novinarskem koncertu v soboto, dne 26. t. m. v velički Unionski dvorani. Skupaj s simfoničnim orkestrom Slovenske filharmonije bo pod vodstvom Cirila Cvetka izvajal 4. stavek simfonije Blaža Arniča »Duma« po besedilu Župančičeve pesnitve.

Pevski zbor Glasbene matice, ustanovljen leta 1891, je danes najstarejši ljubljanski in eden najstarejših slovenskih zborov, obenem pa tudi eden najmenitnejših. V letih, ko je bil ustanovljen, je bila slovenska umetna glasba omejena še skoraj povsem na vokalno glasbo. Matični zbor je bil takrat prvovrstni zbor drugod v Sloveniji in predvsem njegova zasluga je, da je slovenska vokalna glasba v drugem in tretjem desetletju našega stoletja ustvarila zdrave temelje za rast instrumentalne glasbe.

Spriču svoje tesne povezanosti z najplemenitejšimi izročili slovenske glasbe in svojega nespornega kulturnega pomena je bil Matični zbor po osvoboditvi leta 1945 obvarovan usode velike večine drugih predvojnih zborov, ki so bili bodisi razpuščeni ali pa se niso obnovili. Zbor je vodil

prva leta po osvoboditvi še direktor Mirko Polič. Delovni načrt zboru je obsegal zlasti izvedbe pomembnih večjih, celovečernih vokalnih del, oratorijev ali kantat. Razen tega je postal zbor kot edina preostala, še zelenčeva veja nekdanjega društva Glasbene matice nosilec njegovih izročil in varuh nekaterih njegovih materialij.

Po smrti direktorja Poliča je delovanje pevskega zboru za nekaj časa zastalo, ker ni bilo lahko dobiti novega, prejšnjemu enakovrednega umetniškega vodje. Leta 1952 je vodstvo zboru prevzel prof. Ciril Cvetko, ki je začel temeljito in sistematično delo za njegovo konsolidacijo in ponoven dvig. Uspehi tega truda so že vidni. Zbor se izdatno pomlajuje. Poleg dveh celovečernih koncertov z zaokroženima pemsčidma sporedoma je nastopil že z Dvořákovo celovečerno kantato »Mrtvaški ženitni«, a v tej koncertni sezoni je pripravil do sedaj koncert, ki obsega poleg Arničeve »Dume« še Beethovnovo »Fantazijo z zborom« op. 80.

Pevski zbor Glasbene matice je v zadnjih letih precej nastopal tudi v naših manjših mestih, poleg tega pa je gostoval na Slovenskem Koroškem in v Trstu.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

TEKMOVANJE DRUŠTEV »PARTIZAN« ZA POKAL »LJUDSKE PRAVICE«

ŠE ŠEST KANDIDATOV

Ostali so: Gomilsko, Narodni dom, Studenci, Trbovlje, Vič, Železničar-Maribor

Ljubljana, 22. novembra. — Vrste najboljših se redčijo. Od oserajšnjih osem kandidatov sta po natančnem pregledu odpadla iz konkurence za najvišje mesto »Partizan« Bled in »Partizan« Cankova. Ti dve društvi bosta verjetno osvojili mesta od 7. do 10. Torej ostali so še: Gomilsko (1953 — sedmo mesto, 1954 — osmo), Narodni dom (1952 zmagovalec, 1954 drugi), Studenci, Trbovlje, Vič (1953 šesti), Železničar-Maribor (1954 enajsti). Lanski zmagovalec Fram se bo letos po vsej verjetnosti uvrstil na 10. mesto. To so zaključki zasedanja komisije »Partizana« Slovenije v tekmovalju za pokal »Ljudske pravice«.

Najboljši v Prekmurju »Partizan« Cankova

Ce med Gornjo Radgono in Mursko Soboto iščemo vrh trikotnika lahko mirne duše trdimo, da je to Cankova. Zakaj ravno Cankova? Ne zaradi geografske sredine, temveč zaradi društva »Partizan«. Kot je znano, so vsa društva »Partizan« Slovenije letos tekmovala za pokal »Ljudske pravice«. Od prekmurskih društev je edino ostalo v ožji izbiri telesnovzgojno društvo Cankova. Ne moremo zato, ker je to edino društvo »Partizan« v Prekmurju, ki lahko konkurira z najboljšimi društvi v Sloveniji. Ne zato, Gre za to, da je telesnovzgojno društvo v Cankovi res doseglo uspehe, ki jih uvrščajo med 10 najboljših društev »Partizan« v Sloveniji. Zakaj?

Se enkrat. Ne zato, ker ima »Partizan« Cankova 141 pripadnikov, temveč zato, ker društvo skrbi za splošno telesno vzgojo ne samo v svojem kraju, temveč tudi v okolici. Ce upoštevamo, da je udeležba pri telovadnih urah 110 telovadcev — pri tem računamo vse oddelke — da pri tem vključuje tudi nad 50 pionirjev in pionirk iz okolice — je vključenih v telesnovzgojno društvo okrog 15 odstotkov vsega prebivalstva, ki pripada »Partizan« Cankova.

Ce pri tem upoštevamo, da je pri društvu samo šest prednjakov oziroma voditeljev, jim moramo dati vse-

kakor polno priznanje. Brez dvoma, da ti prednjaki in voditelji žrtvujejo vse proste ure, da imajo lahko člani od pionirjev do članov redne in organizirane splošne vadbene ure. Te splošne vadbene ure zahtevajo od prednjakov in vadiateljev vsekakor precejšnje priprave. Za te priprave in vodenje splošnih ur pa ne dobijo nič »tikca«.

Pri tem je treba upoštevati to, da se je društvo »Partizan« Cankova kljub pomanjkanju vodnikov in prednjakov udeležilo vseh nastopov tako okrajne zveze »Partizan« kot tudi nastopov višjih enot. Na okrajnem na-

stopu v Murski Soboti so sodelovali s 77 nastopajočimi, na pokrajinskem zletu v Celju je nastopilo 69 pripadnikov »Partizana« Cankove.

NE SAMO TEKMOVANJA VIŠJIH ENOT...

Pri tem pa ne smemo pozabiti na okrajno prvenstvo v odbojki, kjer je vrsta »Partizana« Cankova dosegla tretje mesto, se udeležila okrajnega prvenstva v atletiki s 17 tekmovalci, na prvenstvo v tekui čez drn in strm spomlad in jeseni pa je poslala nad 20 tekmovalcev. Pred tem so morali vsi »izbrani« tekmovalci v društvu.

Tekmovanjem ni konca ne kraja. Tako imamo še na sporedu propagandni nastop v Rogoševcih s 105 člani društva, spreved ob 1. maju in obnemem tudi nastop z dvema točkama na svečani akademiji ob proslavi 10-letnice osvoboditve itd.

Z DELOM — DVOBANA

Društvo se je postavilo na lastne noge šele letos. Od kmetijske zadruge so prešli v last nedograjeno dvorano in jo usposobili, da se lahko redne vadbene ure oddrži tudi v zimskem času. Društvo je za obnovo in prenovitev dvorane zbralo samo preko članov okrog 120.000 din prostovoljnih prispevkov. Skratka: vsi prispevki, do katerih je prišlo društvo, so bili porabljeni za dograditev telovadnega prostora. Razen tega so še porabili okrog 20.000 din za nabavo krojev za pionirje in za nogometno žogo.

DRUŠTVENA ZAVEST

Občnega zbora so se udeležili vsi člani, ki imajo volilno pravico. Na njem so videli, da je upravni odbor delal zelo dobro (to dokazuje visok plasma v tekmovalju za pokal »Ljudske pravice«), da je imel upravni odbor redne seje, pravtako pa tudi vadiateljski zbor, na katerem so se vodniki in prednjaki pripravljali za vodstvo posameznih oddelkov. K temu poglavju spada še redno pošiljanje poročil, katere je okrajna zveza v Radgoni redno prejela.

ZA NAPREJ

Trenutno se člani »Partizana« Cankova pripravljajo za praznovanje 10-letnice osvoboditve, ki bo združeno s proslavo Dneva republike — 29. novembra. Drugače pa je njihov glavni cilj — pridobiti čim več novih članov, telovadcev.

Po našem mnenju je »Partizan« Cankova res društvo, ki se bori s težavami in dosega razveseljive uspehe. Priznati pa moramo, da je telesnovzgojno društvo v Cankovi eno najboljših, če ne najboljšo, v marsikaterem okraju. Zato imajo vsekakor zaslugе predsednik Karel Vogrnčič, načelnik Ivo Orepič ter ostali poštvalni telesnovzgojni delavci.

Blatnogornik

BOKS

Madžarska — Avstrija 17:3

Madžarska boksarska reprezentanca je v Budimpešti premagala avstrijsko boksarsko reprezentanco z rezultatom 17:3.

SAHOVSKI FESTIVAL MLADOSTI Smislov gotovo prvak

Zagreb, 22. nov. Nedokončana partija XVII. kola med Gligoričem in Gellerjem je bila ponovno prekinjena v dokaj nejasnem položaju. Gligorič se bo moral še precej potruditi, da ohrani remi. Položaj ob drugi prekinjivi je naslednji:

- Beli (Gligorič): Kf3, Tf8, g6 in h5.
- Črni (Geller): Kf5, Tg3, Lf6, e4.
- Črni je kuvertiral potezo.
- Nocoj bo XVIII. — predzadnje kolo: Trifunović — Gligorič, Bisguler — Ivkov, Geller — Pirc, Smislov — Dikstein, Baroz — Filip, Minev — Udovič, O'Kelly — Fuderer, Mišič — Bertok, Karaklažič — Babar, Matanović — Porecca.

Na Turnirju žensk je bila brez nadaljevanja dokončana edina prekinjena partija X. kola: Timet — dr. Katinger 0:1.

Vrnat red po X. — predzadnjem kolu: Timofejeva, Langos, Rinder 7,5, Lazarevič 7, inž. Ročič-Delak, Radenkovič 5,5, Benin 5, Vincejak 4,5, Katinger 3,5, Enevoldsen 2, Osterc 0,5.

Ne samo rezultati in rekordi...

Niš kaj »športno« vreme ne vlada, prišla je sila jesen, športniki se selijo v dvorane, smo tik pred skupščinami. Naša društva bodo podajala obračun svojega dela in morda jim bodo vsi dosedanji utrinki iz naše stalne rubrike v marsičem koristili kot navedi za odstranjevanje napak pri bodočem delu. Toda še vedno kane kakšna greška kaplja v naše športne dogodke in skali bistro vodo...

Ker smo že pri skupščinah, naj se dotaknemo koristne pobude, ki jo je dal Upravni odbor NZS na svojem nedavnem zasedanju. Bistvo te pobude je: nogometni klubi naj ne hitijo z izvedbo svojih skupščin, temveč naj se njihovi odbori s članstvom vred nanje dobro pripravijo. Treba je »pobrskat« tudi med ljudmi, ki kažejo voljo do dela v nogometnih organizacijah, so pa hkrati tudi napredni ljudje, ki bodo s svojim delom koristili napredku nogometa pri nas.

Upajmo, da ta pobud NZS pri naših nogometnih organizacijah ne bo naletel na gluha ušesa, kajti znano je, da je naš nogomet še potreben zdravljenja...

Na nedeljski »derby« tekmi nogometnih enastorice »Ljubljanec« in »Odra« smo ugotovili, da se da vzdržati red in mir tudi pri »napetih« srečanjih. Vse je minilo mirno — pa kljub temu so imeli organi javnega reda nekaj dela.

Pešiča (dva H) trije navijačev se je pred tekmo »oborožila« s alkoholom. Polskušali so izloviti sleer mirne gledalce, ki pa na to niso reagirali.

Toda naleteji so »na mine«. Odgovorni organi javnega reda so jim mimogrede pripravili s svojim službenim avtomobilom »zilet« nekam v okolice Ljubljane.

Tam so se menda počeno ohladili, se posebilo, ker ni bilo poskrbljeno za prevoz nazaj. Pa vendar — tega »zileta« se bodo najbolj spominjali, če ne drugače, ko bodo morali odšteti prispevke za prevoz...

Dobro našin, ki bi za veljalo še kdaj uporabiti!

Plenum Kolesarske zveze v Beogradu je razpravljal o programu bodočega programa in dela v naših kolesarskih organizacijah. Vse je šlo lepo po dolocenem dnevnem redu, ko je prišlo do volitev zveznega kapetana, je zaključilo.

Zakaj? Pri tajnih volitvah je bil za oha predlagana kandidata rezultat neodločen. Nato so izvedli javne volitve. Ob tej priložnosti je zmagal favorizirani kandidat. To ni drobnjakarstvo, temveč dolednost — ali bi volili zveznega kandidata obkraj javno ali pa obkraj tajno; pri tem ne bi bila rušena demokratičnost volitev, ki je važna tudi v športnih organizacijah...

Zgleden primer poštvalnosti so v nedeljo pokazali nogometaši Tabora iz Ithana. S kolesi so se odpeljali na prvenstveno tekmo v precej oddaljeno Litlo in se tem poštvalno borili. Uspeha seveda niso dosegli, ker so kvaliteto slabšeji od Litljanov. Pa vendar, svet so sedli na kolesa in se po opravljeni dolžnosti odpeljali domov.

V športu se da nastopiti torej tudi poštvalno, brez obilnih nagrad, vanov ali spalnih voz. Morda bi bilo

dobro, če bi si ta poštvalni vzgled zapomnili tudi tisti športniki, ki kot razvajenci gojijo šport!

Ljubljanski odbor nogometnih sodnikov je nedolgo tega organiziral tečaj za nogometne sodnike. V kratkem bodo tudi teoretični in praktični izpiti za sodnike kandidate.

Da bi izpiti čim bolj uspeli, je sodiški odbor zaprosil za igrišče in moštva, ki bi igrala potrebne tekme za izvedbo praktičnih izpitov.

In, kaj se je zgodilo? Pri ZNK Ljubljana so funkcionari dali na razpolago dva igrišča v Sisku in še dva moštva za nastop. Ko pa je edel dve funkcionarjev sodniške organizacije zaprosil ljubljansko nogometno eljo zaprositi ljubljansko nogometno eljo za pomoč, se je nekdo iz te organizacije tako odgovoril: »To nas pa nič ne zanima. Če hotejo sodniki imeti tekme, naj si moštva sami preskrbijo...«

Pač »step« gledanje na sodelovanje med športnimi organizacijami, ali ne!

Madžari za tekmo z Italijo

Budimpešta, 22. nov. Madžarska nogometna federacija je danes določila 15 nogometne madžarske reprezentance, ki se bo 27. novembra v Budimpešti pomerila z italijansko reprezentanco. To so: Farago, Kamara, Buzansky, Karpati, Lantos, Barosi, Bozsik, Soyka, Kotas, Joseph, Tot, Koczis, Tih, Puskas, Czibor in Orcsi. V B reprezentanci, ki se bo istega dne pomerila z ustrežno italijansko reprezentanco v Italiji, bosta nastopila tudi Higekuti in Szandor.

»ŠPORT V BESEDI«

Teden tiska, ki ga ob 19-letnici novinarstva proslavljajo vsa naša uredništva, je razbil tudi športne novinarje v Sloveniji, Hrvaški in drugod. V Zagrebu je bila v nedeljo odprta razstava športnega tiska in propagandne slovenski novinarji, člani športne sekcije Društva novinarjev, pa so ljubiteljem telesne vzgoje in športa pripravili spot — sprav po dolgem razdobju prijelen in pester večer.

»Šport v besedi«.

Marsikdo se še spominja lanskih dveh prireditelj, ki sta nedvomno uspeli, našo javnost pa približali športu in športnikom.

Tudi tokrat naj se ta namen izpolni, za kar jamčijo znana imena sodelavcev, ki bodo v silvi besedi popejali poslušalce v svet športnikov.

Nazaj v minulo sezono letnih športov in v bližajočo se zimsko sezono.

Kdo bo sodeloval. Vam bomo še sporočili, za kar jamčimo znana imena sodelavcev, ki bodo v silvi besedi popejali poslušalce v svet športnikov.

Ne pozabite torej: v petek — v Ljubljani — »šport v besedi«!

NOVA DELOVNA ZMAGA

ANHOVSKIH CEMENTARJEV

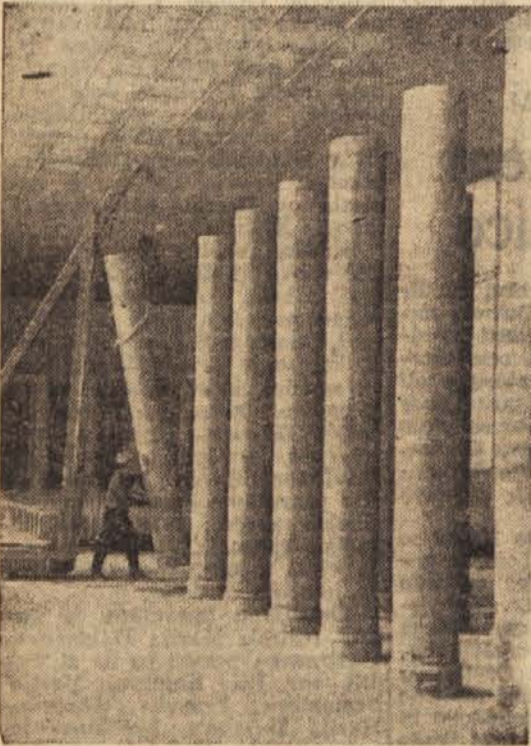
V počastitev 29. novembra — Dneva republike in desete obletnice osvoboditve

CEVI IZ SALONITA PREMERA 700 mm ZA VODOVODE, KI JIH DOSLEJ V NAŠI DRŽAVI NISMO IZDELOVALI — Z NJIMI BODO BRŽČAS ŽE DO KONCA PRIHODNJEGA LETA ZAMENJALI CELOTNO SEDANJE VODOVODNO OMREŽJE V BEOGRADU

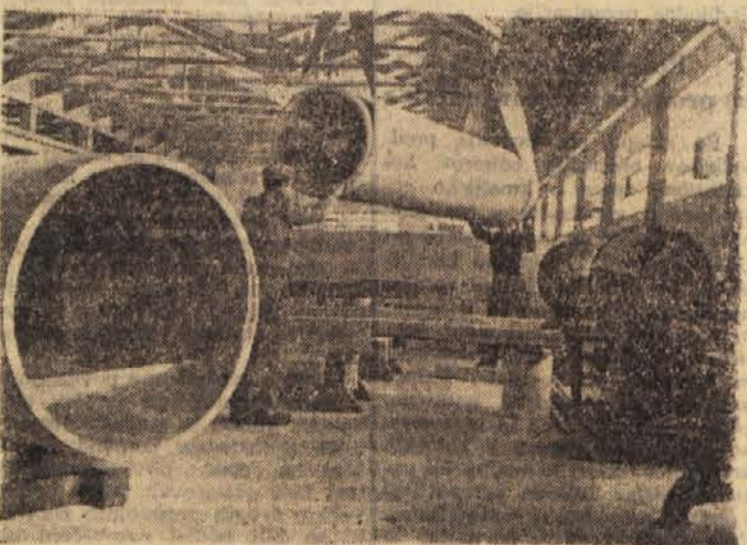
viji sploh nismo izdelovali (v Anhovem so izdelovali takšne cevi z največjim premerom 400 mm) in so nekateri strokovnjaki celo menili, da tega ne bomo kmalu dosegli, ker naše cementarne raz-

polagajo z omejenimi tehničnimi možnostmi. Zato je uspeh delavcev obrata za salonit anhovske cementarne še toliko večji in pomembnejši.

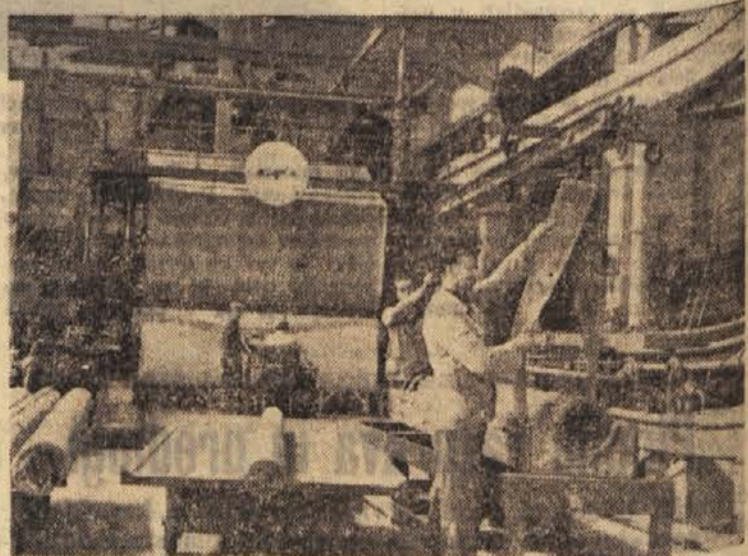
Strokovnjaki Uprave beograd-

Pogled na sušilnico

Vsako cev je treba obdelati na posebnih strojih

Stroj za izdelovanje salonita

skega vodovoda, Zvezne industrijske zbornice in sorodnih ustanov z velikim zanimanjem pričakujejo, kako bodo nove cevi prestale preizkušnjo. V Anhovem si glede tega ne delajo skrbi. Ko so cevi preizkušali, je usaka brez težav vzdržala 10 atmosfer pritiska, kolikor so strokovnjaki tudi predvideli. Preden jih bodo v začetku prihodnjega meseca poslali v Beograd, bodo vse cevi še enkrat preizkusili.

V Beogradu bodo z njimi v začetku prihodnjega leta nadomestili del iztrošenih litoželeznih cevi. V načrtu je, da bodo postopoma zamenjali celotno sedanje vodovodno omrežje s cevmi iz salonita.

Salonitne cevi imajo mnoge prednosti pred litoželeznimi in spričo tega v Anhovem pričakujejo v kratkem nova naročila ostalih jugoslovanskih mest in večjih naselij. Te cevi so predvsem za okrog polovico cenejše, znatno lažje, razen tega pa je nji-

hova življenjska doba praktično skoraj neomejena. Tudi niso dovzetne za vlago in rjo. Medtem ko litoželezne trajajo od petdeset do največ sedemdeset let, cevi iz salonita lahko poskoduje oziroma uniči samo potres ali podobne elementarne nevarnosti.

Poleg cementa, ki ga v Anhovem proizvajajo sami, je osnovna strovinja za izdelovanje salonita azbest. Tega pa vedno primanjkuje. Domača industrija ga daje v minimalnih količinah in ga mora zato naša država vsako leto več sto tisoč ton kupiti v tujini.

Odtod stalne motnje in težave v jugoslovanski industriji salonita. V Anhovem so te težave toliko večje, ker je obrat za salonit znatno večji od obrata za izdelovanje cementa. Letos je zaradi pomanjkanja azbesta proizvodnja dva meseca skoraj povsem stala, vtem ko stroji že precej časa niso polno izkoriščeni. To je zares problem, pred katerim je delovni kolektiv brez moči.

V tovarni cementa v salonita »15. september« v Anhovem ob Soči, ki sodi med največja podjetja industrije gradbenega materiala v državi, so v zadnjih letih znatno povečali proizvodnjo in delovno storilnost ter nas razen tega prijetno presenetili z osvojitvijo tehnološkega postopka za več novih proizvodov. O tem smo že večkrat pisali: tokrat naj omenimo le umetni marmor, ki so ga začeli v večjih količinah izdelovati sredi leta. Umetni marmor ima

vrsto prednosti pred naravnim, je precej lažji, bolj prožen, se laže obdeluje in oblikuje itd. ter je zaradi tega na trgu zelo iskano blago.

V obratu za proizvodnjo salonita, ki je največji in najbolj sodobno urejen v državi, so pred kratkim izdelali prvih poskusnih 1700 metrov oziroma 425 salonitnih cevi premera 700 mm za obnovo vodovodnega omrežja v Beogradu. Tlačnih cevi tako velikega premera doslej v Jugosla-

DNEVNE NOVICE

APZ! Danes, v sredo, 23. novembra, ob 19.30 strogo obvezna vaja na I. gimnaziji v Vegovi ulici. ... Odbor. Cionom Slavističnega društva Te-koča ševilka našega čekovnega računa je: 60-KB-1-2-586 (s tem popravil- ... 4. odstavek zadnje okrožnice). ...

Petek, 23. nov. ob 20: Giraudoux: »Trojanske vojske ne bo«. Abonma red Petek. ... Vstopnice so tudi v prodaji. SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana - Mestni dom Sreda, 23. nov. ob 20: Konfino: »V so- ... bota se poročimo. Izven. Sobotna, 28. nov. ob 20: Schiller »Maria Stuart«, tragedija, gostovanje M. Saričeve, Red B. Vstopnice so tudi v prodaji. ...

RADIO LJUBLJANA Spored za sredo, 23. novembra 5.00-6.20 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - 6.20 Naš predlog za vaš jedilnik - 6.25 Reklame - 6.35 Jutrarnji orkestralni spored - 7.10-7.30 Prihujbene po- ... pevke - 11.00 Radijski koledar - 11.05 Gospodinski nasveti - 11.15 Igra tamburaški orkester ljubljanskih »Svoboda« - 11.35 Radijska šola za vi- ... stopnja: Kako se rodi časopis (re- ... portaza iz uredništva dnevnika) - ...

PREDAVANJA Ljudska univerza v Ljubljani vas vabi na prvo predavanje iz ciklusa »Družina in otroci« prof. Nuše Kolaričeve: »Otok v predolski dobi«. Predavanje bo ob 20 v dvorani I. gimna- ... zije, Vegova 4, I. nadstropje - dne 24. novembra. ...

KUPIJTE SREČKE GASILSKE LOTERIJE! VESTI IZ KRANJA PRESERNOVO GLEDALIŠČE Petek, 23. nov. ob 18: Bratko Kreft: »Celjski grofjs«. Zaključena pre- ... stava za tovarno »Iskra« v okviru proslave za Dan republike. ...

KONCERTI Slovenska filharmonija vjudno obvešča abonente rumenega abonma- ... ja, da je zaradi dveh primerov bo- ... lezni med solisti morala prestaviti II. koncert za rumeni abonma s prvotno objavljenega datuma (25. no- ... vembra) na četrtek, dne 1. decembra. ...

GLEDALIŠČA SLOV NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA Sreda, 23. nov. ob 20: Machiavelli: »Mandragola«. Abonma G. ... Cetrtak, 24. nov. ob 20: Machiavelli: »Mandragola«. Abonma E. ...

OPERA Sreda, 23. nov. ob 19.30: Musorgski: »Hovansčina«. Abonma red D. ... Cetrtak, 24. nov. ob 19.30: Massenet: »Manon«. Abonma red F. ...

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pazaža Sreda, 23. nov. ob 20: Gogol: »Ze- ... nitevi«. Abonma Vajenci - Utenci v gospodarstvu. ...

Umrlji so v Ljubljani Mihaela Skraba, učiteljica, Po- ... greb bo danes ob 15 na Zalah. ...

Turistična zveza Jugoslavije RAZPISUJE NAGRADNI NATEČAJ za izdelavo dveh turističnih lepakov s temo: »KULTURNI SPOMENIKI« in »POMLAD NA JADRANU«. Lepaka bosta natisnjena v večbarvnem ofset-tisku. ...

TEHNOPROMET TRGOVINSKO PODJETJE ZA PROMET NA VELIKO TER ZA UVOZ IN IZVOZ KOVINSKIH IN TEHNIČNIH IZDELKOV Beograd - Nušičeva 6 Telefon 29-111 do 115 in 27-330 ...

NE POZABITE, DA BO ZREBANJE LOTERIJE GASILSKE ZVEZE LRS 4. DECEMBRA 1955 OB 11. URI NA GOSPODARSKEM RAZ- ... STAVIŠČU V LJUBLJANI Tit Petronij: Gostija pri Trimalhijo- ... nu - 15.45 Pojte z nami, otroci! - ...

UPRAVNI ODBOR RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA ZABUKOVCA razpisuje delovni mesti za: šefa finančnega knjigovodstva Pogoj: popolna srednja šola (ekonomski tehnikum) z naj- ... manj 6-letno prakso, in ...

in saldakontista Pogoj: popolna srednja šola (ekonomski tehnikum) po mož- ... nost vsaj enoletna praksa v knjiženju. ...

PLAČA po tarifnem pravilniku podjetja ali po dogovoru. Vse ostalo po dogovoru. Ponudbe je treba poslati v 15 dneh na upravni odbor RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA ZABUKOVCA. 4019

DROBNI OGLASI AVTO, tovorni, avtobus ali osebni (večji) vzamemo v najem za pre- ... voz ljudi za dobo približno dveh mesecev. ...

UPRAVA ZA KOMUNALNE ZADEVE V NEVESINJU PRODA: kompletno električno centrala jakosti 50 kV z Diesel motor- ... jem jakosti 80 KS, znamke »Graz« generator »škoda« 50 kV, 380/220 V, 72 z lastnim strojem, stikalno ploščo in instrumenti. ...

Delavski svet Tovarne letal »UTVA« - Pančevo razpisuje NATEČAJ za stipendiranje študentov tehnične fakultete, in sicer: 2 študentov letalskega oddelka in 4 študentov strojnega oddelka Pogoj: po zakonu o stipendijah in po odloku Zveznega izvršnega sveta o višini stipendij. ...

VESTI IZ MARIBORA KINO PARTIZAN: Poljski film: »Blago«. - Tednik. UDARNIK: Francoski barvni film: »Rdeče in črno«. Bredfilm. POBREZJE: Jugosl. film: »Vesna«. Predfilm. STUDENCI: Jug. dokumentarni film: »Dokumenti življenja« (Biografija maršala Tita). ...

POŠLI so se: Maribor. 23. let. delavec - Terozija Medved, 22 let. poljska delavka; Leopold Kos, 28 let. organ LM - Terozija Habjančič, 27 let. delavka; Stanislav Kosmačič, 27 let. elektrovarilec - Vjekoslava Emeršič, 31 let. gospodinja; Boris Lepšina, 24 let. elektrotehnikar - Jožeta Pečar, 22 let. izgovska pomoč- ... nica; Rudolf Mastnak, 28 let. rudar v pokoj - Amalija Jausnik, 51 let. gostilničarka; Vladimir Simončič, 23 let. strojni ključavničar - Zofija Ur- ... šič, 19 let. tkalka; Janez Sitar, 24 let. apretjer - Terozija Zavernik, 24 let. poljska delavka; Ivan Sluga, 23 let. tehnični kontrolor - Jožeta Mar- ... tič, 24 let. namestnica; Viktor Ži- ... žek, 23 let. brusar - Ivana Skerbi- ... nek, 18 let. delavka; Franc Bolko, 23 let. avtomehanik - Olga Koren, 23 let. tkalka; Emil Dolinšek, 33 let. strojni ključavničar - Mirjana Je- ... strovič, 34 let. dvojljka; Anton Grel- ... man, 23 let. avtomehanik - Neža Hri- ... benšek, 24 let. perica; Franjo Ko- ...

PODPRITE GASILSKO ORGANIZACIJO, KI VAM ČUVA PREMOZENJE TER VAM POMAGA V NESREČI. KUPIJTE SREČKE GASILSKE LOTERIJE! strove, 24 let. elektrotehnik - Erika Dolinšek, 22 let. namestnica; Anton Kramberger, 25 let. šivar - Helena Pajnik, 24 let. gospodinja; Ivan Mur- ... ko, 21 let. tovarniški delavec - Ana Križanec, 18 let. tkalka; Branko Per- ... ger, 26 let. pek - Franiška Golubič, 19 let. tkalka; Vinko Ploj, 23 let. ko- ... vinostrugar - Olga Polšak, 20 let. namestnica; Marjan Weingerl, 19 let. mizar - Marija Čopak, 21 let. tkalka; Alojz Zajšek, 23 let. strugar - Stanislava Horvat, 18 let. prikr- ... jalnica. ...

CELJSKE VESTI CELJSKO GLEDALIŠČE Sreda, 23. nov. ob 20: Shakespeare: »Othello«. Izven. Cetrtak, 24. nov. ob 20: George Axel- ... rod: »Sedem let skomin«. Izven. Petek, 23. nov. ob 15.30: Aleksander Kramberger: »Operacija Altmark«. Za- ... ključena predstava za I. gimnazijo. ...

VESTI IZ KOPRA GLEDALIŠČE SLOV PRIMORJA Koper Sreda, 23. nov. ob 20: Držić-Rupel: »Boter Andraž«. Premiera. Red A. Cetrtak, 24. nov. ob 15: Držić-Rupel: »Boter Andraž«. Red C, dijaški, ob 20: Držić-Rupel: »Boter Andraž«. Red B sindikalni. Petek, 23. nov. ob 20: Slavnošna aka- ... demija ob Dnevu republike. ...

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION« Avstrijski film Luč ljubezni Tednik. Predstave ob 15, 17, 18 in 21. V glavni vlogi Paula Wessely. Pro- ... daja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje. ...

KINO VIČA Ameriški barvni film ROBINSON CRUSOE Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje. ...

KINO »KOMUNA«: Francoski film: »Polnočna ljubimca«. Tednik: Film- ... ske novosti št. 47. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Jean Marais in Dany Robin. KINO »SLOGA«: Amer. barvni film: »Robinson Crusoe«. Tednik. Pred- ... stave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi O' Herlihy in James Fer- ... nandez. ...

KINO »TRIGLAV« Ameriški barvni film Meč in roža V glavni vlogi James Robertson, Justice Mary in Glynn Johns. - Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. ...

KINO »ŠIŠKA« Jugoslovanski film KONCERT Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes. Jutri švedski film »Margit«. ...

»NIKEX« Budimpešta Madžarska DOBAVI TAKOJ: DIESEL LOKOMOTIVE MD-2 IN MDS-2, NAVADNE IN »SCH« IZDELAVE, TEŽKE 4,5 TONE VRTALNE GARNITURE Z IN BREZ LASTNEGA POGONA DO 100 IN 500 METROV »AQUADRILL«-GARNITURE ZA ARTEŠKE VODNJAKE DO 350 m GENERALNO ZASTOPSTVO ZA FLRJ »JUGOMONTANA« ZASTOPSTVO TUJIH PODJETIJ BEOGRAD - OBILIČEV VENAC 4/IV TELEFON: 22-817 - TELEPRINTER 01177 3227

TOVARNA GRADBENIH STROJEV »FAGRAM« SMEDEREVO CINKAMO VSE JEKLENE DELE Z GALVANIZACIJO DO DIMENZIJ 2000 X 300 X 400 IMAMO RAZPOLOŽLJIVE KAPACITETE Z UGODNIMI ROKI PASIVIZIRANJE POCINKANIH DELOV PO NAJSO- ... DOBNEJŠIH METODAH JAMČIMO ZA KVALITETO PO MEDNARODNIH STAN- ... DARDIH TOVARNA GRADBENIH STROJEV »FAGRAM« SMEDEREVO 3162

Okrajni ljudski odbor * Okrajni komite ZKS * Okrajni odbor SZDL
Okrajni odbor ZB * Okrajni komite LMS

Novo mesto

iskreno čestitajo ob Dnevu republike 29. novembru
 V Novem mestu smo ponosni, da smo med drugo svetovno vojno dali velike človeške in gnotne žrtve za zmago delovnega ljudstva. V neenakem boju s sovražniki človeškega napredka smo skupaj z delavci in kmeti Titove Jugoslavije zmagali in zmagujemo tudi napore pri graditvi socializma.

DELAWSKI SVET
 IN UPRAVNI ODBOR
 SPLOŠNEGA
 GRADBENEGA
 PODJETJA

»PIONIR«
 NOVO MESTO

čestitata ob Dnevu republike 29. novembru vsem delovnim ljudem, vsem sorodnim kolektivom in vsem članom kolektiva z željo, da dosežejo še večje delovne uspehe

Občinski ljudski odbor
Jovanova gošta

pošilja božbene pozdrave vsem svojim občanom, kakor tudi ostalemu delovnemu ljudstvu in socialistično-domovine ob Prazniku 29. novembra

DELOVNI KOLEKTIV
»MOTOMONTAŽA«
 NOVO MESTO

čestita vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem ob državnem prazniku 29. novembru

Nudi odjemalcem po svojem proizvodnem programu sledeča vozila:
 DKW-KOMBINIRAN POTNIŠKO DOSTAVNI AVTOMOBIL UNIVERSAL
 DKW-HITRI TOVORNIJAK nosilnosti do 900 kg, za prevoz mleka, zelenjave, sadja itd. Karoseriran kot KOMBI, 8-9 sedežni avtobus, sanitetski avtomobil, avtomobil za prevoz živine, dostavni avtomobil
 Avtomobili so po svoji konstrukciji zelo robustni ter opremljeni z zelo izdržljivim trovaljnim motorjem
 DKW-RT 350 — MOTORNO KOLO — z dvovaljnim motorjem 350 ccm

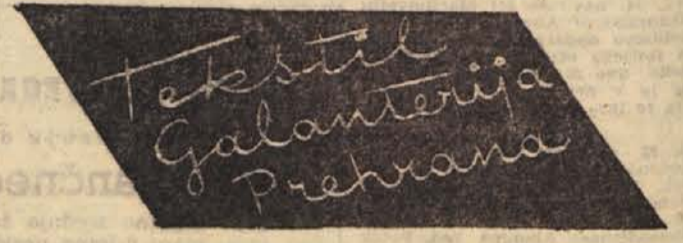
TRGOVSKA ZBORNICA
NOVO MESTO

S SVOJIMI ČLANI
 ČESTITA OB DRŽAVNEM PRAZNIKU 29. NOVEMBRU

»Rog«

TRGOVSKO PODJETJE EN GROS
 Novo mesto
 tel. uprava: 158 Skladišča: 128

Velika izbira
 Nizke cene
 Se priporoča

Iskreno čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike 29. novembru

Ob Prazniku republike pošiljamo čestitke vsem svojim poslovnim prijateljem in bratskim kolektivom

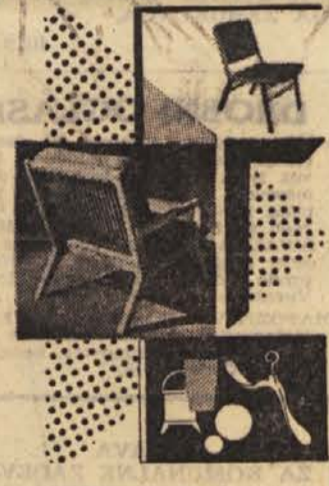
TKALNICA
NOVO MESTO

Okrajni LO - Okrajni komite ZKS - Okrajni odbor SZDL - Okrajni odbor ZB
 Okrajni komite LMS - Okrajna uprava za gozdarstvo - Okrajna trgovinska zbornica - Okrajna obrtna zbornica - Okrajna zadružna zveza - Okrajni odbor ženskih društev
 Okrajni odbor Zveze vojaških vojnih invalidov

Vsem prebivalcem na področju kočevskega okraja kakor tudi vsem ostalim državljanom iskreno čestitajo
 ob DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU

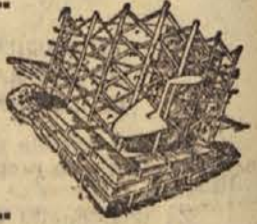
»NOVOLES«
 DOLENJSKA LESNA INDUSTRIJA
 NOVO MESTO

svojimi obrati:
Žago Soteska, žago in parketarno Sirača in velikim galanterijskim obratom v Novem mestu

nudi vsem svojim odjemalcem vse vrste rezanega lesa, bukov in hrastov parket in lamel parket. Odkupujemo vse vrste hlodovine in friz po dnevni ceni. Za vsa naročila se obračate na komercialni oddelek Novo mesto, telefon šte. 109. — Vsem svojim odjemalcem in dobaviteljem čestita ob prazniku 29. novembru Delavski svet »Novoles«

GOSTINSKO PODJETJE
ČRNOMELJ
 čestita vsem delovnim ljudem ob Dnevu republike in se priporoča za nadaljnji obisk

Kolektiv **Belokranjskega gradbenega podjetja Črnomelj**
 s svojimi strankami obrati in gradbišč
 čestita ob državnem prazniku 29. novembru

Delovni kolektiv **SPLOŠNEGA TRGOVSKEGA PODJETJA ČRNOMELJ** s svojimi poslovalnicami
 čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob državnem prazniku 29. novembru

Kolektiv RESTAVRACIJE **KANIŽARICA PRI ČRNOMLJU**
 čestita vsem rudarjem in ost. gostom ob 29. novembru in se priporoča

MESTNA HRANILNICA NOVO MESTO
 čestita vsem vlagateljem in vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike 29. novembru 1955

SAMOSTOJNA TRGOVINA
Usnje in čevljarске potreščine - Novo mesto
 GLAVNI TRG 12
 Vse vrste usnja in čevljarских potreščin nudi odjemalcem po najnižjih dnevni cenah in se priporoča
 ISTOČASNO ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE

ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE ČRNOMELJ
 vnovčuje vse vrste kmetijskih pridelkov in čestita ob prazniku 29. novembru

Kamnoseštvo in cementni izdelki
 Novo mesto
 čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike

Delovni kolektiv **GOSTINSKEGA PODJETJA »GROZ«, ČRNOMELJ** s svojimi gostinskimi poslovalnicami čestita ob 29. novembru in se priporoča - Točna postrežba

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE Sevnica
 čestita svojim cenjenim odjemalcem in ostalemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike

Remontno podjetje Litija
 ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU
 Izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela točno in solidno

PILARNA **TRIGLAV** TRŽIČ
 pozdravlja vse delovne kolektive ob PRAZNIKU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU

Kolektiv **Pekarije Tržič**
 čestita ob Dnevu republike vsem svojim strankam

Kolektiv trgovskega podjetja

Elektropromet

Ljubljana

čestita svojim
odjemalcem,
dobaviteljem
in vsem
delovnim
kolektivom
ob 29. novembru

Ob Prazniku 29. novembru
pošilja vsemu delovnemu
ljudstvu borbene pozdrave
ter jim želi mnogo uspehov
pri nadaljnjem delu
delovni kolektiv

UPRAVA CEST MLO LJUBLJANA

Projektiranje izgradnja industrije

Industrijski biro

Import-Export

Ljubljana, Parmova 33

Telefoni: 39-141, 30-102, 31-205

Oprema, stroji, konstrukcije
elektromaterial, orodje

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu
republike 29. novembru

KOLEKTIV TITOVIH ZAVODOV

LITOSTROJ

LJUBLJANA

čestita svojim poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem
ob Dnevu republike 29. novembru!

GRADBENO
INDUSTRIJSKO
PODJETJE

GRADIS

LJUBLJANA, BOHORIČEVA 24

TELEFON: 39-241, POŠTNI PREDAL 65

Izvajanje gradbenih del vseh vrst: visoke gradnje,
nizke gradnje, industrijske gradnje,
termoelektrarne stanovanjski objekti.

Gradilišča: Ljubljana, Jesenice, Grosuplje, Krško,
Šoštanj, Ravne na Koroškem, Maribor,
Kidričevo, Koper

Obrati: Uprava centralnih obrafov v Ljubljani
Šmartinska cesta 32
Mehanične delavnice Maribor —
Studenci
Lesni obrat v Škofji Loki
Obrat gradbenih polizdelkov in novih
gradbenih materialov v Ljubljani,
Šmartinska 101a in v Brežicah
Projektivni biro v Ljubljani,
Bohoričeva ulica 24

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob Prazniku 29. novembru

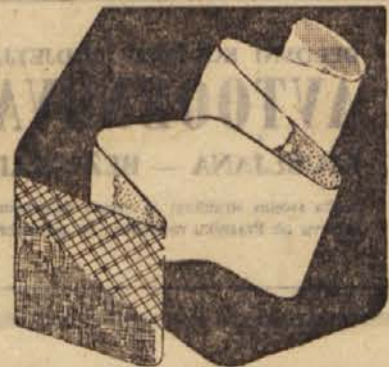
TOVARNA
KOVINSKE
GALANTERIJE
V LJUBLJANI

Kolektiv čestita vsem ob Prazniku
republike, ter se še nadalje priporoča
svojim kupcem in dobaviteljem

TEKSTILNA TOVARNA MEDVODE

Kolektiv čestita za Praznik naših narodov 29. november vsem kolektivom nove Jugoslavije in jim želi polno uspehov pri ustvarjanju lepše bodočnosti

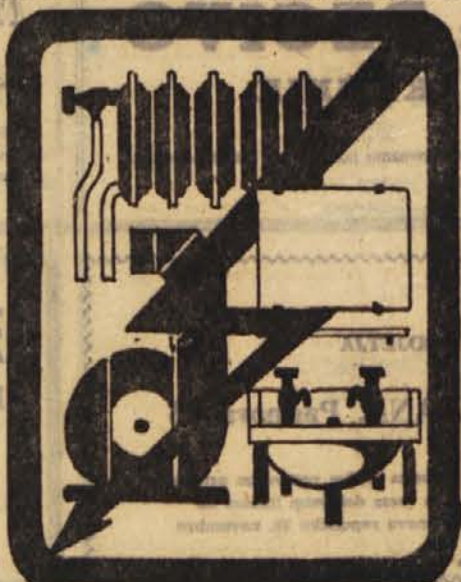

DELOVNI KOLEKTIV
INSTALACIJSKEGA PODJETJA

TOPLOVOD

LJUBLJANA

ČESTITA VSEM SVOJIM SODELAV-
CEM IN INVESTITORJEM OB DNEVU
REPUBLIKE — 29. NOVBMBRU

KOLEKTIV TOVARNE
KOVINSKE EMBALAZE

Saturnus

LJUBLJANA

čestita svojim poslovnim prijateljem
in vsem delovnim ljudem ob Dnevu
republike 29. novembru!

Delovni kolektiv

Kina »Šiška« in Kina »Triglav«

čestita vsem svojim obiskovalcem
ob Prazniku republike 29. novembra.

TOVARNA
GUMIJEVIH IZDELKOV

Sava KRANJ

čestita ob Dnevu republike vsemu delovnemu ljudstvu k njegovemu požrtvovalnemu delu pri graditvi socialistične Jugoslavije.

Opozarjamo Vas na našo avtopnevmatiko z rdečo piko, ki je v lanskem letu dosegla raven inozemskih, uvoženih pnevmatik. — Če želite ohraniti svoje vozilo v dobrem stanju in podaljšati življensko dobo, kupujte »Sava« avtogume.

MEDZADRUŽNI
LESNI KOMBINAT

JELOVICA ŠKOFJA LOKA

čestita vsem
delovnim ljudem
ob Dnevu republike,
našem največjem
prazniku!

VELETRGOVINA

»LOKA« ŠKOFJA LOKA

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem
kakor tudi vsem delovnim kolektivom
ob Dnevu republike 29. novembra!

Prodaja: živila vseh vrst, kolonialno blago,
gospodinjске potrebljine, alkoholne
in brezalkoholne pijače, tobak in izdeljke
v svojem obratu prvovrstne tistenine.

STROJNO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

Vsem neomajnim borcem za iz-
gradnjo socialistične Jugoslavije
čestita ob Prazniku republike

GORJANA

NABAVNO PODJETJE
PAPIRNE INDUSTRIJE
LJUBLJANA

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in vsemu delovnemu ljudstvu ob Prazniku republike 29. novembra!

DELOVNI KOLEKTIV
AVTOPROMETA IN MEHANIČNIH
DELAVNIC
LJUBLJANA

čestita svojim poslovnim
prijateljem in vsem delovnim
ljudem ob Dnevu republike
29. novembra

Delovni kolektiv
**Pekarne
Moste**

Ljubljana, Zaloška 40

čestita vsem svojim odjemalcem in vsemu delovnemu ljudstvu širom po domovini ob državnem prazniku 29. novembra

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA
AVTOOBNOVA
LJUBLJANA — BEŽIGRAD

čestita svojim strankam in vsemu delovnemu ljudstvu ob Prazniku republike 29. novembra

DELOVNI KOLEKTIV
MIZARSTVA TRNOVO
LJUBLJANA — TRNOVSKI PRISTAN 20a

čestita ob Dnevu republike!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
STAVBENIK
CELJE, Lava 4 - tel. 26-18

Izvršuje vsa gradbena dela visokih in nizkih gradenj hitro, strokovno in po konkurenčnih cenah. Čestitamo vsem kolektivom, poslovnim prijateljem ter delovnim ljudem ob Dnevu republike

MLINSKO PODJETJE ŠKOFJA LOKA

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem kakor tudi vsem delovnim kolektivom ob Dnevu republike 29. novembra!

KOLEKTIV
PARNE PEKARNE
PECIVO
KAMNIK

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike

Mestna vrtnarija
Ljubljana, Cesta na Rožnik 2

Delovni kolektiv čestita vsem svojim odjemalcem ob Dnevu republike 29. novembra ter se priporoča s bogatim asortimentom trajnic, lepotege drevoja in grmičevja

UPRAVA PODJETJA
KARTON
GRAFIČNA IN PREDELOVALNA
INDUSTRIJA
LJUBLJANA

čestita celotnemu kolektivu podjetja ter ceninim odjemalcem in dobaviteljem ob Dnevu republike 29. novembra!

DELOVNI KOLEKTIV
LESNO KONSTRUKCIJSKEGA PODJETJA

Tesar, LJUBLJANA, Parmova 45

čestita svojim poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem ob Dnevu republike 29. novembra

Zvezda ročno izdelovanje modnih
čevljev
LJUBLJANA

čestita vsem svojim odjemalcem in delovnim ljudem ob Prazniku republike 29. novembra

TOVARNA EMAJLIRANE POSODE CELJE

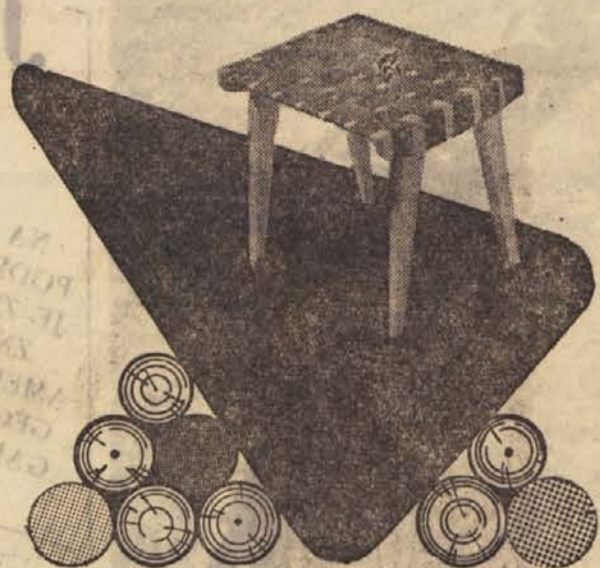
Nudi v odlični kvaliteti:

Emajlirano kuhinjsko posodo,
pochkano, brušeno
ter pokostreno posodo,
kopalne kadi, pralnike eno in dvodelne,
stenske vodnjake, izplakovalnike,
radiatorje in kotle za centralno kurjavo
emajlirane senčnike,
Economa lonce itd.

Tovarna Lesne galanterije Rimske Toplice

čestita vsem delovnim ljudem
ob Dnevu republike 29. novembra

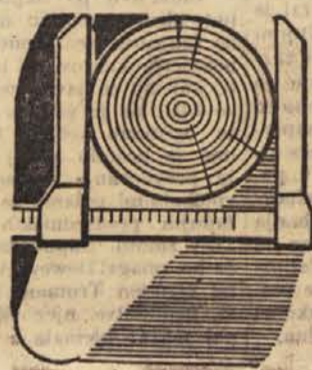
Lesno industrijsko podjetje

ŠENTJUR

UPRAVA CELJE, TELEFON 23-32
OBRAT ŠENTJUR, TELEFON 13

Proizvaja in prodaja
rezan trd in mehak les, plemenite
in slepe furnirje, za domači trg
ter za inozemstvo.

Čestitamo vsem delovnim ljudem
ob Prazniku republike 29. novembra

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE

čestita
ob
Prazniku
republike
vsem
državljanom
in
kolektivom
ter
jim
želi
nadaljnjih
uspehov
pri
njihovem
delu

ČEVLJARSKA ZADRUGA PTUJ

Kolektiv čestita ob 29. novembru vsem svojim odjemalcem in vsem delovnim ljudem

Elektro-radio center Celje, Trg V. kongresa 2

Vam nudi radio aparate, radio tehnični material
in elektro tehnični material

Potrošnik

Živel
29. november

VELETRGOVSKO PODJETJE S ŠPECIJSKIM
IN KOLONIALNIM BLAGOM
CELJE, TOMŠIČEV TRG 3

Nudi trgovski mreži kvalitetno blago
po dnevnih cenah

Avtoobnova, Celje

Izvršuje generaina, srednja in tekoča popravila vseh vrst avtomobilov.
Ob Prazniku republike želimo obilo uspehov vsemu delovnemu ljudstvu

TOVARNA TRAKOV IN OKRASKOV

VRVICA

CELJE

Proizvaja: tapetiške vrvice in tapetiške trakove,
zame svilene in bombažne vrvice za izdelovanje
mrež, kaper, adjustirne trakove, obeske za po-
hištvo itd. — Priporočamo svoje proizvode.

Čestitamo vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu
republike 29. novembra

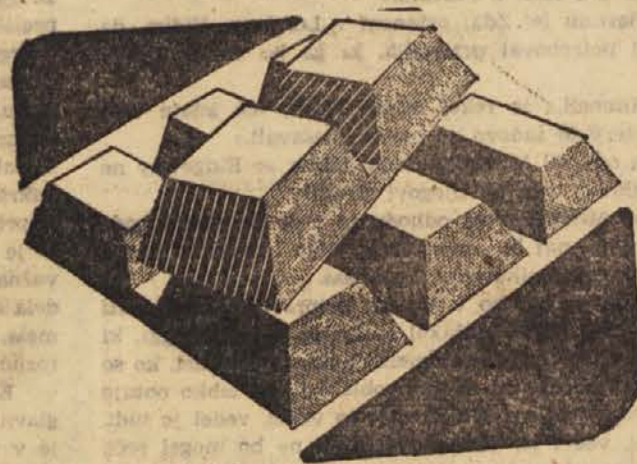

METALURŠKO-KEMIČNA INDUSTRIJA

CINKARNA CELJE

NUDI
INDUSTRIJI
IN TRGOVSKI MREŽI
BOGAT ASORTIMENT
SVOJH
CINKOVH
IN KEMIČNH
PRODUKTOV

ŽIVEL
29. NOVEMBER
ROJSTNI DAN
NAŠE REPUBLIKE

ZNANSTVENO PROUČEVANJE JAVNEGA MNENJA

NA TEM PODROCJU JE ZLASTI ZNAN AMERICAN GEORGE GALLUP

Ce hocemo dokaj natanko vedeti, kaj misli 50 ali 150 milijonov ljudi o tem ali onem političnem vprašanju, politiku ali članku, zadostuje vprašati jih 1500 in 2000 izmed njih. Če zajame anketa večje število, se odgovori bistveno ne razlikujejo. To so izkušnje Georga Gallupa v ZDA, pa tudi njegovih tovarišev, poklicnih raziskovalcev javnega mnenja ne glede na to, v kateri deželi delajo. Odločno je samo, da izberemo 15.000 ljudi tako, da predstavljajo milijone drugih v vsakem oziru, in jim zastavimo vprašanja, ne da bi kakorkoli vplivali nanje. To je vsa umetnost pri tej stvari. Ta umetnost sega od višje matematike do psihologije. Njeno načelo sloni na matematičnih zakonih. Rezultate lahko zmeraj kontroliramo.

Egiptovska študentka, ki vadi v streljanju s puško za obrambo Egipta. V članstvu te organizacije je izredno veliko število žensk.

tev natančneje namreč z razliko nekaj nad 4 %, kakor pri predsedniških volitvah, katerih prognoza mu je svoj čas pripomogla k slavi. Toda tokrat je šlo za vse vprek. Razlika med obema kandidatom je bila v mejah napak in neopredeljenosti, ki se razdelili naposled drugače, kakor je pričakoval Gallup. On in njegovi ljudje so bili nekoliko neprevidni, ko so tvegali napovedi. Gallup sam je miren, skromen, skeptik s humorjem, daleč od domišljajevca, ki bi se delal vsevednega, prvi, ki se zaveda meja svoje umetnosti. Matematične in metodološke meje napak pri tem miso-

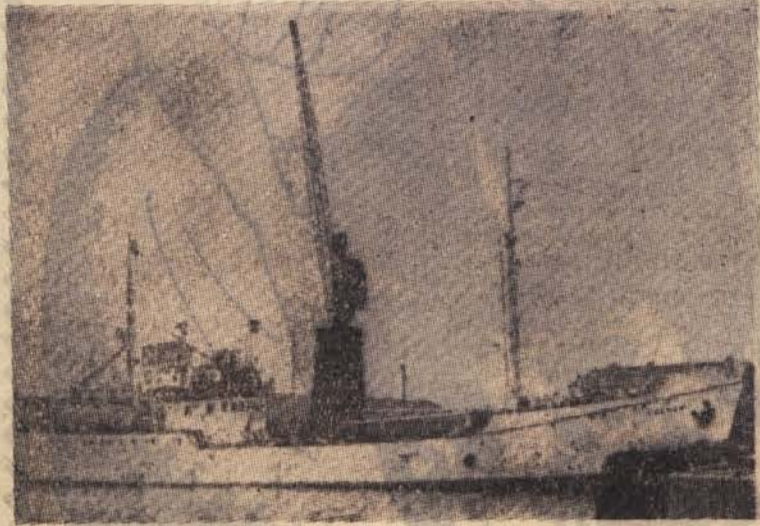
tovtvii težej ter zabeleži mnenj znanja in dejstev, pred katerimi statistika odpove. Čim bolj pa se približujemo pri tem nagibom, tem odločilneje je umetnost zastavljanja vprašanj odvisna od navdiha in praktične psihologije. Na nedavnem mednarodnem kongresu so najuglednejši strokovnjaki s tega področja izmenjali mnenja o napredku, izkušnjah in predlogih sistematičnega proučevanja javnega mnenja. S svojo metodo vprašanja je proučevanje javnega mnenja zelo zanimiv pripomoček za kontrolo in samokontrolo, koristen za vsa področja.

Drobne ZANIMIVOSTI

NYLONSKI LADJSKI VIJAK. Neka danska strojna tovarna je po dolgih poskusih izdelala nov ladijski vijak, in sicer iz nylona. Nekatere manjše ladje v danskem pristaniškem mestu Hundestedu so že opremlili s takšnim vijakom, da bi ga v praksi preizkusili. Izumitelj, inž. Hojsgaard, se je odpravil na Skotsko, kjer bo razkazal svoj izum strokovnjakom za ladjedelništvo. Glavna prednost ladijskega vijaka iz nylona je njegova odpornost ob dotiku z morskim dnom. Kovinski vijaki se v takšnih primerih opogonejo ali pa celo zlomijo.

BREZSRČNI STARS. Neki monter iz Utrehta na Holandskem je poklical ondan zdravnika, ker je njegov sinček kašljal. Preselečni zdravnik je ugotovil, da tehta otrok komaj 5 kg. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je čez dobro uro umrl. Tudi ostali trije otroci v ugodnih gmočnih razmerah živčevih zakoncev so bili nedohterani. Najmlajše, 9 mesecev stare deklice, je bila sama kot in koža in je tudi niso mogli ohraniti pri življenju. Ostala dva otroka so obiskovali izročile javnim organizacijam. Ko sta se prvokrat do s tega najeda, sta rekla: »Doma sva večkrat videla takšne dobrote na mizi, toda bile so samo za očka.« Brezsrčna zakonca pa imata televizijski aparat, mikrofon in električni pralni stroj.

ZILAVI SKORCI. Ze več let gnezdijo skorci v angleškem mestu Birminghamu v Zlebovih in na podstrešjih javnih poslopih. V svojih zbiranjih so se počutili dobro. Zato pa je občinska uprava poskusila preganiti te nezahelene goste z obilinskega poslopija. Na strehe po postavili močne sirene, da bi z življenjem pregnali skorce. Vse prizadevanje pa je bilo zaman. Samo v okolici stanujoči ljudje so postali tako nervozni, da so se hoteli izseliti iz svojih stanovanj. Občinska uprava je dobila nad 200 pritožb, v katerih ljudje prepovedujejo te neznozne koncerte. Občinski svet je bil primoran odstraniti sirene.

Motorna ladja Theron, s katero se bo odpravila angleška ekspedicija na Antarktiko. Ladja in posadka sta pripravljena, tako da bo ekspedicija lahko odpotovala v ponedeljek.

Občutljiva koža in vid

Vodja šole za slepe v Aberdeenu dr. Konig je objavil poročilo o slepem dečku, ki se je prek občutljive kože na čelu in licih naučil gledati. Dečka so pred štirimi leti

pripeljali v šolo kot slepega in delno tudi mutastega. Brbljal je lahko samo kot papiga. Zdravitvi so ga začeli s svetlobnimi kopelmi. Ležal je na postelji med belimi zaščitnimi stenami in se kopal v svetlobi različnih barv. Svetlobno kopanje so večkrat prekinili s popolno temo in sčasoma je zdravljenje tako napredovalo, da se je deček iz preobčutljivega in plahega spremenil v povsem zdravega, čvrstega in odpornega. Naučil se je prostega gibanja in polagoma je postal neodvisen od svoje okolice. Tudi njegova plahost je povsem izginila. Naučil se je tudi pravilno govoriti. Njegova skoraj prozorna koža je zdaj normalna.

»Saj sem ti zmeraj govorila, da ne smeš kupiti majhnega avtomobila.«

»Halo, halo, če se ne motim, je nekje prekinil zvezo.«

Lov na prodajalce mamil

V New Yorku je policija prejšnji teden v noči od petka na soboto aretirala 88 prodajalcev in kupcev mamil. To je bila največja racija zadnja leta. Sodelovalo je 180 policijskih uradnikov, med njimi tudi 13 žensk. Mnogi policijski organi so nekaj časa hodili po beznicah, v katerih se ljudje omamljajo z mamili, da so izsledili prodajalce in kupce. Policija je zaplenila zlasti mnogo marihuanskih cigaret, kokaina in heroina. Aretirali pa so samo ljudi, ki so trgovali z manjšimi količinami mamil.

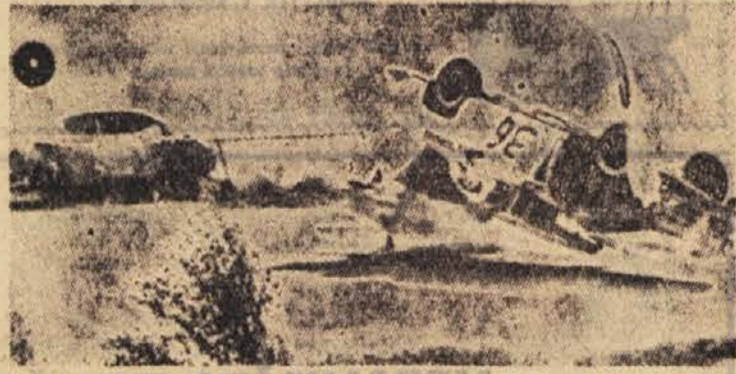
nister Arne Skaug bosta drago plačala rusko gostoljubnost. Ko sta se nedavno mudila v Moskvi, sta dobila v dar po en avto znamke Zis. Vsak bo moral najbrž plačati preračunano v naš denar blizu 900.000 din carine. Razen tega pa porabijo ti avtomobili toliko bencina, da se najbrž niti Gerhardsen, niti Skaug ne bosta vozila z njima, ker nimata privatnega premoženja.

Trdno spanje

Ekspresni vlak, ki vozi na progi Adelaide—Melbourne v Avstraliji, je stal ondan 116 km od Melbournea dobro uro pred signalom. Čuvaj ni slišal zvonca, ki je napovedal bližajoči vlak. Ko je naposled neki sprevednik prišel k čuvajevi hišici, da bi poizvedel, zakaj signal še zmeraj kaže, da so vsi tiri zasedeni, je našel čuvaja spečega.

Dragi darili

Norveški ministrski predsednik Einar Gerhardsen in trgovinski mi-

V ZDA nastopajo v zadnjih letih moderni gladiatorji, ki izvajajo z avtomobili vratolomne akrobacije. Te se mnogokrat končajo s smrtjo. Vsekakor velika nespametnost, če si na drug način ne znajo poiskati poštenega dela. Se posebno, ker je to ena izmed oblik lova za senzacionalnimi uspehi in posebnostmi.

odločilne. Za volilne napovedi se javnost zmeraj zelo zanima. Pravi pomen proučevanja mnenj in nazorov prek vprašalnih pol je v ugo-

Nov antibiotik

V Ameriki so odkrili nov antibiotik cikloserin ali kratko CS. Odkrila sta ga dr. Lois Lillick in profesor patologije dr. M. Murinos. Baje se je novo zdravilo že obneslo v nekaterih primerih zdravljenja raznih boleznih, med njimi tudi tuberkuloze. Novi antibiotik je baje dobro zdravilo tudi proti bronhitisu, laringitisu, kroničnim vnetjem dihalnih organov in raznim kožnim vnetjem. Posebno mnogo pa si obetajo od njega v boju proti tuberkulozi, ker so njegovi toksični učinki neznatni, tako da ga lahko jemljejo bolniki tudi v večjih dozah, in sicer raztopljenega v vsaki tekočini. Zaninljivo je, da je novi antibiotik pri poskusih na živalih povsem odpovedal.

Krtova požrešnost

Krta redko vidimo. Podnevi lovi po svojih podzemeljskih rovih ogrece in gliste, ponoči pa pride na površje in išče, kaj bi se pohrustal. Krt je pravzaprav zmeraj lačen in naravostovi ga po pravici prištevajo med najbolj požrešne živali. Baje bi poginil, če bi le dobrih šest ur ne imel kaj jesti. Sicer pa tudi ni čudno, da mu jed tako tekne, saj je v živalskem svetu pravi tečaj. Njegovo delo je v primerjavi z njegovo velikostjo nedvomno najbolj naporno. Toliko kakor krt ne dela nobena druga žival. Zmeraj mora kopati nove rove in jamice. Pomislimo samo, koliko prsti mora dvigniti na površje v jezo vrtičkarjev in kmetov! Koliko krtin morajo obdelovalci zemlje pospraviti za krti! Krt pa je tudi sicer škodljiv, ker uničuje koristne gliste. V njegovo dobro pa govori to, da mu gredo v slast tudi škodljive miši in ogrci. Svoj čas so bili krznarski izdelki iz krtovih kožic zelo priljubljeni in zato so ljudje pobili mnogo teh ljubkih živalic. Zadnja leta pa se je okus za plašče iz krtovih kožic spremenil.

Deklica je imela čez pižamo običeno nočno haljo, na nogah pa klobučevinaste copate. Prosila je zakonca, naj jo odpeljeta domov. Ko je mati odprla vrata, je našla na pragu komaj operirano hčerko. Takoj jo je odpeljala nazaj v bolnišnico, kjer so jo bili že pogrešili.

Požar na italijanski ladji

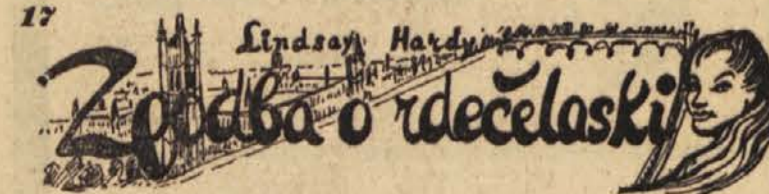
Na italijanski tovarni ladji za prevažanje premoga »Dei Mazzelli« s 35 mornarji na krovu je v viharju na odprtem morju nastal požar. Oddaljena je bila kakih 2000 km jugovzhodno od New Yorka. Peljala je premog iz Sydneyja v Evropo. Po dveh eksplozijah se je premog na njej vnel. Posadka se je obupno borila za golo življenje. Goreči ladji sta prihiteli na pomoč neka ameriška tovarna in italijanska potniška ladja, da sta rešili posadko, ladja pa se je potopila.

Svinec namesto urana

Pri nekem hamburškem trgovcu sta se zglasili ondan dve ženi in mu ponudili 15 cm dolgo uranovo palico, za katero sta zahtevali 40.000 mark. Trgovec je rekel, da bo zadevo še premislil; medtem pa je obvestil policijo, ki je prodajalki urana aretirala. Preiskava je pokazala, da gre za kos svinca. Ženi sta imeli ponarejen dokument s pečatom Münchenske univerze, da gre za uran.

Domotožje v bolnišnici

V neki londonski bolnišnici so operirali 9 let staro Jean Barsleyovo. Ko se je ponoči po operaciji zbudila, se ji je stozilo po domu. Prejšnji dan je dobro prestala operacijo slepiča. Vstala je in po prstih odšla iz bolnišnice. Bila je že dober kilometer daleč, ko sta jo opazila na cesti neka zakonca, ki sta se peljala mimo v avtomobilu.

»Končajte svojo govoranco in izginite!« je rekel Keen. »Ne vem, kako vas trpe oni tam, v Berlinu.«

»V kakšnem Berlinu! Zdaj ostanem v Londonu. Vidim, da bo Ridgeway zdaj potreboval prijatelja, ki ga bo varoval pred vami.«

»Dragi moj Mitchell,« je rekel mirno Keen, »če imate vsaj malo soli v glavi, se v to zadevo ne boste vmešavali.«

»Zal mi je,« je odvrnil Mitchell, »toda dokler se Ridgeway ne bo znebil teh preglavic, bom na njegovi strani!«

Deset minut po Mitchellovem odhodu so z druge strani hodnika ponovno sporočili, naj bo major Keen tako ljubezniv in nemudoma pride v pisarno polkovnika Fentrissa.

Keen je dobil nalog, naj bo v eni uri pripravljen odpotovati z letalom v Berlin. Tam ga bo počakal možki po imenu Briggs, ki ima zanesljive podatke o Carlu Scammelu. Scammel je imel, ko so ga ubili, pri sebi dokumente, ki so ga pooblaščali, da lahko potuje z ameriškim vojaškim letalom. Ubijalec je to vedel, vedel je tudi, kdo bo še v letalu, vedel je, da noben potnik ne bo mogel reči, da on ni Scammel, vse to pa je potrjevalo prejšnjo sodbo, da sta bila Scammel in Dumetrius med seboj zelo tesno povezana. Dumetrius je prav gotovo poznal sleherno podrobnost iz Scammelovega življenja — v minulosti, sedanosti in prihodnosti — in Keen

bo v Berlinu zvedel, koga izmed Scammelovih znancev in prijateljev niso več videli, odkar je ameriško letalo vzletelo z berlinskega letališča. Tisti človek — je menil Fentriss — mora biti Dumetrius.

Briggs, ki je čakal na Keena v Berlinu, je bil človek majhne rasti. Skušal se je delati važnega, ker je o »saferi Dumetrius« vedel več kakor Keen. Mimo porušenih poslopij sta se po avtomobilski cesti peljala v Berlin, do hiše v Friedrichovi ulici, kjer je bila Briggsova pisarna. Briggs je med potjo povedal Keenu, da je preiskava po Scammelovi smrti pokazala, da je bil le-ta vmešan v trgovino z lažnimi dokumenti in da so ga brzokone ubili zato, da ne bi ničesar izdal. Toda Scammel ni bil glavni človek pri tem paslu. Zdi se, da je dobival ukaze od nekoga drugega, morebiti Dumetriusa. Kar zadeva Petra Ridgewayja, je Briggs menil, da bi moral biti v Londonu pametnejši. Ridgeway ni mogel biti v nikakršni zvezi s Scammelom, niti s potrjenimi potnimi listi, ker je prispel v Berlin komaj pred nekaj dnevi. Zakaj pa sploh morajo — je vprašal Briggs — v Berlinu opraviti vse delo in dognati vsa važna dejstva, ko pa ima vendar London dvojne možnosti, a ne dela dovolj, le slavo si pridržijo zase. Ko je London poklical Scammela, je bilo vse jasno in zato so ga tudi ubili. Briggs ni mogel razumeti, zakaj naknadno počno vse te stvari.

Keen je potrpežljivo razlagal, da Scammelova smrt ni bil glavni namen njegovega poleta v Berlin. Naposled je vprašal, ali je v zadnjih štirih dneh izginil kdo izmed ljudi, ki so stalno in tesno sodelovali s Scammelom.

»Ja, pravzaprav,« je odgovoril Briggs, »smo izgubili nekega Schmidta.«

»Kdo je bil ta Schmidt?«

»Nemški civilist, docela navaden človek, kakršen je tudi njegov priimek. Bil je uradnik, delal je v kartoteki.«

»Ali veste, kaj o njegovem izgintotju?«

»Izginil je. To je vse. V teh dneh izgine mnogo Nemcev.«

»Morda pa gre tokrat vendarle za nekaj drugega.«

»Poslušajte, Keen,« je rekel Briggs blago in potrpežljivo, poudarjajoč s tem, da niti ne pričakuje od njega, da bi zlahka razumel probleme vojaške obveščevalne službe v Berlinu. »Schmidt je bil oženjen in zapustil je troje otrok. Od dneva njegovega rojstva imamo natančne podatke o njem. Šest let je bil desetar v nemški vojski. Rojen je bil v Berlinu. Tu je tudi preživel mladost. Njegovo znanje angleščine je borno. Komaj razumeš, kaj pravi. Kako neki bi potemtakem mogel igrati v letalu Scammela?«

»Nekdo pa je to vendarle storil.«

»Če je ta nepomembni človeček vaš Dumetrius, potem sem jaz rimski papež.«

»Kje je njegova žena?« je vprašal Keen.

»Rečem vam, Schmidt sploh ni v nikakršni zvezi s to stvarjo.«

»Če še želite brskati po Berlinu, vam tega ne morem braniti. Toda... zaman boste zapravljali svoj in moj čas.«

»Dovolj časa imava,« je odvrnil Keen. »Ali bi hoteli prisrebeti avtomobil?«

Briggs je godrnjal in se upiral, toda naposled privolil, da bo odpeljal Keena k gospe Schmidtovi. Razen tega mu bo mimogrede pokazal tudi kraj, kjer so našli Scammelovo truplo.

Ko sta prispela v Augartensko ulico, je Briggs rekel, da ni potrebno izstopiti, in pokazal skozi okno avtomobila ruševine visokega zidu.